

Kmetijski list

Glasi „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.
Naročnina:
 celoletno K 50.—
 pololetno 25.—
 Posamezna številka 1.—

**Kmet, pomagaj si sam,
 in svoje stališče v državi
 uravnaj si sam!**

Inserati:
 1 mm inseratnega stolpca stane za:
 male oglase K 1.—
 uradne razglase 1:50
 reklame 2.—

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 9 (nasproti dvorca).

Prijava in kontrola vina v kletih vinogradnikov — odpadeta.

Na podstavi pravilnika (razglašene dne 17. septembra 1920. v «Uradnem listu deželne vlade za Slovenijo») beograjske osrednje vlade, torej tiste vlade, v kateri sta sedela slovenska ministra dr. Korošec in dr. Kukovec, je moral vsak vinogradnik v 24 urah prijaviti ves svoj pridelek, oziroma tudi vsako odprodajo vina, da se mu je dovolila potem davka prosta uporaba vina. Načelno je bila določena v zmislu pravilnikovih določb kot največja množina vina in vinskega mošta, ki se je pušal trošarine prost, od hektara vinogradov 300 litrov in od hektara njiv in travnikov po 50 litrov. Vse drugo vino pa naj bi se vinogradniku po omenjenem pravilniku za trošarinilo, četudi bi ga porabil le za svojo družino ali za svoje delavce. Ta pravilnik je bil kljub modrim glavam in blagoslovljenim rokam ministrov, ki so ga izdelali in podpisali, skrajno krivičen za vse vinogradnike.

Zato je bila ena izmed glavnih zahtev naših poslancev, katere so z vsoto odločnosti postavili v mesecu juniju t. l. ta, da se mora v 48 urah sprejeti in izdati naredba, da je vinogradnik oproščen trošarine za vse vino, ki ga porabi doma, in sicer brez razlike, ali porabi vino za družino ali za delavce in če pri tem porabi tudi ves svoj pridelek. Za vino pa, ki ga odproda, plača trošarino šele kupec. Ta naredba se je morala raztegniti tudi na vinogradnike-gostilničarje.

Zahtevo naših poslancev je vlada sprejela in tudi v resnici izdala v določenem roku zahtevi odgovarjajočo naredbo, tako da smo bili mi uverjeni, da je s tem zadeva rešena in dr. Koroševa prijava vina odstranjena, kajti največji nezmisel je, da bi se prijavljala in od države kontrolirala reč, ki ne nese državi niti vinarja, pač pa ji provzroča vsled potrebe številnih kontrolnih organov ogromne stroške.

Naša «kunšna» finančna oblastva pa so bila mnenja, da treba ljudi šikanirati, tudi če pri tem nima država nobenega gmotnega dobička.

Zakonodajni odbor.

Težišče vsega parlamentarnega dela leži sedaj v zakonodajnem odboru, kjer se sklepa o vseh naredbah in zakonih, ki so izšli iz državnega preobrata. V zakonodajnem odboru ima naš klub samo enega zastopnika, tovariša Drofenika, ki ima zaradi tega zelo težko stališče, posebno, ker se drugi poslanci, ki so sicer tudi izvoljeni s kmetjskimi glasovi, svoje dolžnosti do kmeta ne zavajajo.

Kljub temu je delovanje tovariša Drofenika vendar zelo uspešno in plodonosno, kar izpričujejo najboljše nastopna dejstva.

Za viničarje.

Pri razpravi trošarinskega zakona je stavil tovariš Drofenik ta-le predlog: Proste žganjekuhe naj bodo deležni tudi viničarji in stalni delavci, ki stanujejo na posestvu lastnika vinograde, in sicer naj bodo oproščeni plačevanja trošarine za vso koli-

Menda zato, da bi se moglo v vsako vas postaviti nebroj financerjev! Tako so v očitnem nasprotju z naredbo, ki smo jo izsilili od vlade meseca junija leta 1921., zahtevala finančna oblastva prijavo vina po prejšnjem, ne več veljavnem pravilniku z dne 17. septembra 1920. in hotela v nekaterih krajih celo z orožjem izvesti kontrolo po kletih vinogradnikov.

Samoumevno je, da ni mogla naša stranka trpeti tako gorostasnega postopanja in da je zato z vso vne- in hitrostjo podvzela v Ljubljani in v Beogradu vse potrebne korake, da se prijava in kontrola vina v kletih vinogradnikov odpravi. Prvi uspeh nastopa naših poslancev je bil, da se je v Sloveniji takoj ustavilo preganjanje onih, ki niso prijavili vina. Drug uspeh pa je bil, da je finančno ministrstvo zakonodajnemu odboru predložilo naredbo, o kateri je sklepal ter potem prijavo in kontrolo vina v kletih producenta slovesno položil v grob k večnemu počitku. Pripomniti pa moramo, da smo morali podvzeti, preden smo to dosegli, nebroj energičnih korakov, in da so morali vsestransko dregati vsi poslanci naše stranke iz vinorodnih krajev.

Toda vsi ti napor naših poslancev so se izplačali, ker so z njimi dosegli, da so zopet izruvali nekoliko ljulike, ki jo je pomagal sejati dr. Korošec, in da so rešili slovenskega vinogradnika zopet težke in globoke rane, ki jo je pomagal vsekat dr. Korošec.

Prav nič pa ne bi bili presenečeni, če bi klerikalci tudi glede te stvari začeli kričati, da je to njihov uspeh, češ, če ne bi naši (to je klerikalni) poslanci uvedli trošarine na vino in kontrole po kletih, bi jo samostojneži tudi ne mogli odpraviti.

Sleparska politika voditeljev SLS. je vsega zmožna in prav nič se ne bi čudili, če bi dr. Korošec poleg svoje bridkne pripovedke o odrezanem nosu in o bližnjih groznih posledicah vojne na Daljnem vztoku za slovenskega kmeta povedal tudi gor- enjo smešnico.

Čino tropin, ki jo dobe za svoje delo kot odškodnino od vinogradnika in če potrebujejo to žganje zase. Čas prosti žganjekuhi se odmeri tako kakor pri lastnikih.

Klerikalni poslanec dr. Gosar je hotel izkoristiti Drofenikov predlog v svoje strankarske namene. Ker pa ne pozna popolnoma nič razmer viničarjev, je nastopil tako nesrečno, da bi Drofenikov predlog kmalu propadel. Treba je bilo vse energije našega poslanca, da je razpršil slab vtisk Gosarjevega govora in končno se mu je tudi posrečilo prepričati radikalne poslance, tako da je bil njegov predlog sprejet.

Na ta način bi kmalu nezmožni klerikalni poslanci pripravili viničarje ob njih pravico. Vseeno pa bodo seveda kričali, kako so pomagali viničarjem.

Važen je tudi drugi uspeh, ki ga je dosegel tovariš Drofenik glede viničarjev. Člani viničarjeve družine

se namreč vstejejo v vinogradnikovo družino in sme zato viničar tudi zanje kuhati davka prosto tropine, ki jih je prejel kot odškodnino od gospodarja. Tudi ta predlog bi kmalu propadel vsled nerodnosti in vmešavanja klerikalca drja. Gosarja.

Takse.

O takсах se ni razpravljalo podrobno, ker je predlagal odborov predsednik, da se glasuj o takсах celotno. Poslanec Drofenik je proti temu ostro protestiral, toda pri glasovanju je njegov predlog propadel, ker niso bili klerikalci navzoči. Pri najvažnejših vprašanjih klerikalcev ni in to je njih delo za ljudstvo!

V varstvo naših hranilnic.

Zelo važna je bila razprava o ustanovitvi državne hipotekarne banke. Predlog vlade je bil, da se mora stekati v ta zavod ves denar občin in javnih korporacij. Če bi kaj takega obveljalo, bi bila večina naših okrajnih in podeželnih hranilnic upropoščena. Zato je proti tej nakani nastopil kar najodločnejše naš zastopnik in dosegel vrnitev te točke sekciji, kjer se bo predelala v zmislu naših teženj. Denar bo ostal v domačih hranilnicah in se ne bo oddal osrednji državni banki. Javni denar pa se bo smel javno nalagati le v pupilarnovarnih zavodih, kakor je to že sedaj.

Občinski volilni red.

Zelo zanimiva je bila debata o občinskem volilnem redu. V zmislu zahtev našega ljudstva je nastopil zastopnik našega kluba za to, da se občinski volilni red izenači v vsej državi. Ker so pri nas nekateri listi govor poslance Drofenika potvrdili, zato naj prinesemo tozadevni del njegovega govora dobesedno. Tovariš Drofenik je dejal:

«Mnenja sem, da se mora princip volilne pravice izpremeniti: V ustavi je lepo rečeno, da imajo pravice samo tisti, ki imajo dolžnosti. Predstojeci občinski red pa je nepravilen, ker po njem odločajo v občini ljudje, ki nimajo v občini nikakih obveznosti in zato nikakega interesa na dobrem občinskem gospodarstvu. Tako n. pr. služitelji in začasni delavci, ki pridejo v občino samo mimogrede. Ker imajo taki ljudje volilno pravico, zato pride kaj lahko marsikatera občina v neodgovorne roke. Zategadelj se podaljšaj rok bivanja v občini, ki daje volilno pravico! Predlagam, da se podaljša ta rok na dve leti. Srbski občinski red ima tozadevno umestne določbe. V Srbiji ne more biti predsednik občine, kdor ne plača najmanj 30 dinarjev direktnega davka; za «kmata» (občinskega odbornika) pa more biti voljen samo tisti, ki plača najmanj 15 dinarjev direktnega davka. To je opravičeno. Le dotičnik, ki občino finančno podpira in stalno biva v občini, čuti odgovornost za delo v občini.»

Tako stenografski zapisnik! Da bi dejal poslanec Drofenik, da imej volilno pravico le tisti, ki plača 30 dinarjev direktnega davka, je torej navadna laž.

Ženska volilna pravica.

Čisto pravilno stališče je zavzel tudi pri tem poglavju naš zastopnik, ko je dejal:

«Če se ne uvede ženska volilna pravica po vsej državi, tedaj moram

biti proti njej. Če se hoče dati ženam volilna pravica samo v eni pokrajini, v drugi pa ne, potem je upravičen sum, da se ne bi dala ženska volilna pravica iz ozirov na žensko korist, ampak iz strankarskih ozirov.» (Klerikalna «ljubezen» do žensk je bila s tem dostojno in učinkovito razkrinkana.)

Davek na vojne dobičke.

Nad vse važna je bila razprava o davku na vojne dobičke. V tem oziru je stavil naš zastopnik ta-le predlog: «Zakon o davku na vojni dobiček mora veljati za vso državo in se mora povsod enako izvajati! Za vojni dobiček se mora smatrati samo dejanski prirastek premoženja med vojno. V nobenem primeru pa se ne sme uporabiti ta zakon na ljudi, ki dejansko niso ničesar pridobili na premoženju in katerih premoženje je samo navidezno, ker se je vsled padca denarne vrednosti zmanjšalo.»

Kako je bil ta predlog tovariša Drofenika utemeljen, naj dokaže nastopni primer! Bajtar je imel pred vojno skromno bajto, ki ni bila vredna niti 500 kron. Med vojno pa si je izposodil na bajto 300 kron. Vsled padca valute pa je danes njegova bajta vredna 4000 kron. Kmet ima torej sedaj prav tisto bajto kot prej, ki je vrhu tega vsled nezadostnih popravil med vojno še slabša in na kateri je še 300 kron dolga. Davkarja pa pravi, da je bajtarjevo premoženje naraslo in da spada bajtar med vojne dobičkarje. Take kozlarije — drugače tega pač ne moremo

imenovati — se morajo na vsak način odpraviti.

Nagrade davčnim uradnikom.

Enako bo pozdravil vsakdo nastop tovariša Drofenika glede nagrad davčnim uradnikom, ker je dejal: «Smatram to naredbo za nemoralno. Ko se je pri nas v Sloveniji zvedelo za to naredbo, je nastalo veliko ogorčenje. Če morajo drugi uradniki vršiti svojo dolžnost brez posebne nagrade, naj jo vrše tudi davčni uradniki. Zato moram glasovati proti predlogu tudi zategadelj, ker ga smatram za žalitev našega dobrega uradništva. Osobito moram pripomniti, da je naše uradništvo samo proti tej uredbi in da jo odklanja.» Predlog tovariša Drofenika je obveljal in odpadejo s prvim januarjem nagrade davčnim uradnikom.

Končno je stavil tovariš Drofenik še nekatere druge predloge, kakor glede povračila tistih 20 odstotkov, ki so bili odtegnjeni ob žigosanju avstrijskih kronskih bankovcev in glede zamenjave starega avstrijskega denarja v Apaški kotlini.

Tako je branil naš zastopnik z uspehom pravice ljudstva in, dasi osamljen, dosegel znatne in velike uspehe.

Zategadelj kmetovalci, vsi v enotno kmetško stranko, da ne bomo imeli v prihodnje samo enega zastopnika, temveč da jih bomo imeli toliko, da se bo v resnici rezal samo kruh pravice!

Zato, borci za Staro pravdo, vsi na plan!

Še enkrat vojni zakon.

Naše razkrinkanje drja. Korošca, ki je zakrivil kot podpredsednik vlade, da je bil bivši za nas krivični srbski vojaški zakon razširjen tudi na naše dežele in da je bil na nasvet vlade dne 19. avgusta 1919. tudi podpisan od regenta Aleksandra, je v živo zadelo uboge klerikalčke, ki hočejo zato v zadnjem «Slovenskem gospodarju» oprati zamorca drja. Korošca, toda na popolnoma zgrešen način.

Od veselja sicer vriskajo v «Slovenskem gospodarju» ter si mislijo, da se jim je nesramno zavijanje tudi nad vse sijajno posrečilo in na široko pišejo zmagonosno: Dr. Korošec ni bil dne 19. avgusta več v vladi, temveč je že dne 18. avgusta imela svojo prvo sejo demokratsko-so-

cialistična Davidovičeva vlada, katere član pa dr. Korošec ni bil. No, za duševno omejene revčke klerikalce bi morda res izdal tako zaviti izgovor. Mi pa vemo, da je bil ta zakon dne 19. avgusta 1919. že podpisan od prestolonaslednika Aleksandra in da je bil sklenjen in predložen v podpis že tedne prej od vlade, v kateri je bil dr. Korošec podpredsednik, in sicer z njegovim odobrenjem in podpisom. Ali se dr. Korošec res ne sramuje tako ostudnih zavijanj svojih ljudi, ko mu v Beogradu vendar z aktom v roki in z njegovim podpisom vsakdo lahko dokaže, kako nesramni lažnivci so njegovi trabant. — Opozarjamo vse somišljenike, da navedeno resnico pojasnijo vsem tovarišem.

Uradno pojasnilo o prodaji goveje živine in ovac.

Da ne bodo mogli klerikalci slepariti še naprej javnosti, prinašamo nastopno uradno pojasnilo o prodaji goveje živine in ovac v originalu:

Po odredbama Ugovora o Miru, Srbija ima da primi od neprijateljskih držav več količine stoke (živine) na ime ratne odštete (vojne odškodnine). Na osnovu iskustva, stečenog prodajom stoke, koja je primljena u prvoj partiji, vlada je odlučila još maja meseca, i o tome izdala komunikue, da se stoka prodaje licitacijom u zemlji i novac unosi u fond kod Uprave Fondova, odakle će se srazmerno naplaćivati oštećenim stočarima.

Od Bugarske je do sada primljeno 12.000 ovaca, 6000 govedi, 5000

konja i 1000 mazgi (mul). Od Nemačke je primljeno 10.620 konja. Sva ova stoka uneta je u Srbiju i prodata po raznim mestima licitacijom narodu. Cene koje su postignute (dosežene) za stoku iz Bugarske, s obzirom na to što nije bilo gotovo nikakvih sporednih troškova, zadovoljavajuće su. Ali su cene, koje su postignute za konje iz Nemačke, vrlo male u odnosu prema velikim transportnim troškovima. Prevozniki troškovi od Salzburga do u Srbiju staju prosečno 1100 dinara po grlu kod konja. Kod govedi bi, zato što ih više ide u vagon, prevoz jednog grla stao 900 dinara.

Usled ovoga došlo se pred dilemu: ili da se odrekne primanja

stoke iz Nemačke, ili da za troškove oko njenog prenosa platimo više nego što će se za nju dobiti prodajom u Srbiji i da tako u fond ne unosimo ništa. Ovoj teškoći pridružile su se i druge. U Nemačkoj vlada stalno šap (parkljevka) i ustobolja (slinovka). Na izveštaj našeg Servisa (uradnih izvestiteljev) u Visbadenu o tome, da Nemačka ne pristaje da se celi zaraženi transporti sa granice vraćaju, već samo vagoni sa zaraženim grlima, Veterinarsko Odeljenje Ministarstva Poljoprivrede sa Br. 7713, dalo je mišljenje: da sa razloga veterinarske policije, ne treba prevoziti preživare iz Nemačke u našu zemlju ni pod kojim pogodnima, usled šapa i ustobolja koja bolest tamo vlada. Skuplji podvoz (dražji prevoz) nego roba, opasnost unošenja zaraze u zemlju, velika oskudica (primanjkljaj) stočne hrane u zemlji, zbog čega je Vlada odobrila izvoz stoke iz zemlje u dva maha, stečeno iskustvo sa stokom primljenom u prvoj partiji i opasnost od uginuća zbog novih klimatskih i životnih uslova opredelili su Vlasti da stoku proda odmah po prijemu, ne donoseći je u zemlju, i da tako izbegne sve troškove i opasnosti. Ta je prodaja i izvršena. Govode su prodane definitivno po 1510 dinara svako grlo s glave na glavu, franko Salzburg, isplata unapred, bez ikakvih daljih beneficija — bez oslobodjenja carine. Cena neosporno vrlo povoljna (zelo ugodna) kad se uzme u obzir da tu ima 11.960 krava i junica a samo 5675 volova i bikova od 1 do 1½ godine i da je cena stoci u Srbiji junicama 400 do 600, kravama 500 do 1000, volovima 1000 do 1500 dinara. Ovce su prodane po 46.50 dinara komad pod istim pogodbama no uslovno (pogojno). To jest ako Vlada dodje u nemogućnost da ovce prenese i u narod plasira, kupac je dužan ovce preuzeti po pomenutoj ceni i platiti uz to sve transportne troškove.

Po odluci Vlade prikupio je Gospodin Ministar Poljoprivrede i

Voda ponude od 11 ponudjaca, preduzeća (podjetnikova) i društva i 4. novembra o tome referisao Ekonomsko-Finansijskom Komitetu, koji nije hteo doneti definitivno rešenje, već je odlučio da se svi pozovu na usmenu licitaciju, da se propisu uslovi prodaje i uzme garancija od svakoga. Ta licitacija održana je 10. novembra; nju je obavila (izvršila) komisija od načelnika, šefa računovodstva i pravnog referenta. Referat podnet (predložen) Ekonomsko-Finansijskom Komitetu, da se ustupi najboljem ponudjaci nije usvojen (sprejet) iz razloga, što je bila podneta, sa garancijom od milion dinara, naknadna ponuda, već je odlučeno, da se ponovno održi licitacija s pravom na sve a ne samo uža (ožja licitacija). Na toj licitaciji, održanoj 12. novembra, najveću cenu za goveda i ovce ponudilo je društvo: Industrija Mesnih Proizvoda D. D. «Promesa» iz Zagreba. Ovu licitaciju odobrio je po predlogu Ministra Poljoprivrede i Voda Ekonomsko-Finansijski Komitet odlukom (sklepom) svojom od 13. novembra i Ministarski Savet odlukom svojom od 19. novembra. Zaključen ugovor o prodaji može svako videti u Ministarstvu Poljoprivrede.

Ministarstvo Poljoprivrede i Voda je ubedjeno u korisnost posla koji je zaključen i žali, što javna glasila, možda u dobroj nameri, čine rdjavu uslugu državnim interesima.

Iz Kabineta Ministra Poljoprivrede i Voda.

• • •

To je uradno pojasnilo, ki si ga «Slovenec» v svoji pravicoljubnosti ne upa objaviti, pač pa gromadi na debelo psovke in obrekovanja, da tako zopet enkrat dokaže svoje «kršcanstvo». Na psovke ne maramo odgovarjati. Ko bo prinesel «Slovenec» stvarno kritiko, tedaj pa mu bomo tudi stvarno odgovorili. Toliko za danes!

Kongres zemljoradničke stranke v Veliki Plani.

Srbskim zemljoradnikom je Velika Plana nekako to, kar je nam Bled. Kakor smo priredili mi na Bledu oba svoja tabora, tako sta se vršila tudi oba zbora zemljoradničke stranke v Veliki Plani. In kakor je Bled ponos Slovenije, tako je Velika Plana srce Šumadije, ki je igrala v zgodovini Srbije slavno vlogo. Zato ni čudno, če je bil tudi letošnji kongres zemljoradnikov v Veliki Plani, dasi je kraj za kongres popolnoma nepripraven. V kraju ni namreč nobene prave dvorane in manjka tudi vseh drugih udobnosti, ki smo jih vajeni pri nas. To, da se je vodstvo zemljoradničke stranke vseeno odločilo za Veliko Plano, dokazuje, da je bilo čisto prepričano o veliki udanosti svojih pristašev do kmetske misli, ki vsled tega ne bodo niti pogrešali običajnih ugodnosti. In da je temu tako, je pokazal kongres.

Kongres zemljoradničke stranke je bil nad vse važen, ker je imel odločiti o bodoči taktiki stranke in razčistiti predvsem njeno notranje stanje. Nobenega dvoma namreč ni bilo, da se borita v zemljoradnički stranki dve struji. Ali naj zmaga struja na desno, ali pa naj gre vodstvo stranke struji, ki se želi silno približavati komunistom, o tem je imel odločiti kongres. Prvo strujo so predstavljali v glavnem srbijanski kmetje, drugo pa oficijelno vodstvo stranke s tajnikom Komadinićem na čelu. Prva struja, dasi številna in vsled močnih osebnosti nad vse pomembna, ni bila organizirana in je bil zato njen nastop proti dobro organizirani drugi struji slaboten in neučinkovit. Poleg obeh teh struj pa je bila še tretja struja, ki se ni hotela vmešavati v spor in ki je zastopala zlasti načelo, da se mora ohraniti edinstvo stranke na vsak način. Bili so to predvsem Dalmatinci in deloma tudi Bosanci.

Poleg omenjenih načelnih vprašanj je bilo še vse polno manjših vprašanj, ki so zborovalce tudi precej razburjala. Eno takih vprašanj je tvorila posebno oseba tajnika Komadinića, proti kateremu je vladalo silno nezadovoljstvo. Zelo so se zanimali nekateri zborovalci tudi za skupni nastop zemljoradničke stranke in nas ter s tem v zvezi za stali-

šče stranke do onih srbskih poslancev, ki so vstopili v naš klub.

Povedano je bilo ozadje kongresa in vzrok, da je prišlo na kongresu mestoma do zelo razburljivih prizorov in da so napovedovali nekateri celo popoln neuspeh kongresa.

Z velikanskim navdušenjem je bil izvoljen za predsednika kongresu poslanec Avramović, ki uživa neomejeno zaupanje srbskih kmetov. Mirne vesti moremo reči, da obvlada ta poslanec popolnoma položaj v zemljoradnički stranki, v kateri je mogoča samo ena politika, to je tista politika, ki jo odobrava Avramović.

Po kratkem, toda zelo navdušeno sprejetem govoru je pozdravil narodni poslanec Avramović najprej odposlanca češke poljedelske stranke, senatorja Hibša in inženjerja Fidlerja, nato poslanca Mrmoljo in tovariša Keneta.

In pričel se je kongres. Pripomniti pa je treba, da so smeli govoriti na kongresu izključno samo delegati in da gostom ta pravica ni bila priznana. Izvolil se je v ta namen poseben odbor, ki je pregledal poverilnice vseh zborovalcev.

Kot prvi je nastopil tajnik stranke, gospod Komadinić. Bilo bi sicer nad vse zanimivo in v marsičem tudi potrebno, podati kratek opis tega gospoda samega, toda da se nam ne bo očitalo, da iščemo stvari, ki bi nas razdvajale, gremo preko tega in podajamo brez vsakih uvodnih besedi bistvo njegovega govora, ki je bil v programatičnem oziru na vsak način najvažnejši govor.

Komadinić je za združeno državo dela. Kakor je to lepo, tako pa je nezadostno, če se tudi ne pove, kako si kdo to združeno državo dela predstavlja. S samo besedo ni nikomur pomagano, temveč treba je podati tudi podroben načrt take države. Kaj nam koristi, če reče Komadinić: hočemo razrušiti staro državo in postaviti novo, če nam pa ne pove, kaka naj bo ta nova država. Kdo nam jamči, da je načrt glede njegove nove države v resnici dober, če ga nam pa ne razloži.

Enako nejasnost je zakrivil Komadinić, ko je razlagal, kdo more biti član stranke in kdo ne. Povedal ni, kdo more biti njen član, temveč kdo

ne more biti. Torej zopet negativno stališče, namesto edino pravega pozitivnega. Pomembno je dalje, da more po Komadinićevem mnenju biti član zemljoradničke stranke pač tvorniški delavec, ne pa tudi kramar in trgovec na deželi, ko vendar trdi, da je zemljoradnička stranka razredna stranka.

Bistvo zemljoradničke stranke naj tvorijo po Komadinićevem mnenju vaški sveti, ki naj bodo edino merodajni za politiko stranke. Temu stališču ni ugovarjati.

Zelo neprijeten vtisk je napravil Komadinićev nastop proti tovarišu Miloradoviću. Tega tovariša je namreč kratkotalno obdolžil izdajstva, ko se je pa hotel tovariš Miloradović braniti pred tem očitkom in pojasniti svoje stališče, je Komadinić zahteval, naj se mu kot «izdajalcu kmetske misli» sploh ne podeli beseda, kar je tudi obveljalo. V zgodovini strank pač osamel primer, da se napadencu ne pusti niti beseda obrambe! Če bi bili zlobni, bi dodali lahko pač marsikako opazko h Komadinićevemu pojmovanju demokratizma in pravičnosti.

Kot bodočo nalogo zemljoradničke stranke je označil Komadinić, da izpopolni stranka do sedaj nezadostno izvedbo vaških svetov in da ne pridobivaj stranka novih članov, dokler ni utrdila strankarske discipline sedanjih članov. Tudi o tem bi se dal napisati marsikak komentar. Tako ni bil Komadinićev govor samo tajnikovo poročilo, temveč programatičen govor glavnega predstavitelja leve struje v stranki, kar so dokazali tudi njegovi številni izpadi proti «buržuju» in njegov neokusni napad na srbsko vojsko.

Dasi je vladalo, kakor že rečeno, na kongresu precejšnje nezadovoljstvo s Komadinićem, o čemer so bile posebno dokaz stvarne razprave naslednjega dne, je kongres vendar v bistvu potrdil Komadinićevo politiko in sprejel njegove predloge. Naj omenimo v nastopnem le najvažnejše predloge!

Zemljoradnička stranka se bo organizirala strogo centralistično. Glavni odbor bodo volile posamezne oblasti, kakor jih določuje vladni načrt. Poleg teh 26 delegatov pa se bo kooptiralo še šest delegatov inteligentov, tako da bo štel glavni odbor 32 članov. Če bi se tedaj mi združili s srbsko zemljoradničko stranko, bi imeli k večjemu tri člane v glavnem odboru, kar bi bilo zlasti izpočetka za našega kmeta nepriljubljivo, kajti vpoštovati je treba, da je polno oblasti, v katerih nima zemljoradnička stranka skoraj nobenega člana.

Zato, ker so glasovali poslanci zemljoradničke stranke za obznano, jim je bila izrečena nezaupnica. Ne vemo, kako korist bo imela stranka od tega, da je tako zelo poudarila svoje simpatije do komunistov.

Član stranke more biti kmet, inteligent, tvorniški delavec in sploh vsakdo, kdor dela. Ne morejo pa biti člani stranke gostilničarji, trgovci, obrtniki in večji posestniki, kakor da bi le-ti ne delali.

Kongres je izvolil tudi začasni izvrševalni odbor, sestojec iz desetih članov. Za Srbijo sta bila izvoljena Miloš Popović in dr. Vlainec, za Vojvodino Komadinić in Nihić, za Hrvatsko Perić in Mežnarić, za Bosno Gavrilović in dr. Čubujlović in za Dalmacijo inženjer Visković in dijak Klarić. Za predsednika tega odbora je bil izvoljen Komadinić.

Stranka se je s tem odločila za pot na levo. V mnogem je to razumljivo, toda zlo obstoji v tem, da voditelji niso bili v stanu in da tudi niso poizkušali tistih, ki so s tako smerjo nezadovoljni, prepričati o potrebi take taktike, temveč so jih enostavno ali pognali iz stranke ali pa preglašovali. In zaradi tega ne moremo reči, da bi prinesel kongres v Veliki Plani ono razčiščenje, ki bi bilo potrebno in ki bi ga v interesu kmetskega pokreta iskreno želeli vsi. Posebno velja to še zategadelj, ker je v opoziciji, da govorimo tako, mnogo najboljših in najdelavnejših kmetov, brez dela katerih bo stranka le težko napredovala.

Po kongresu so se vrnili udeleženci kongresa v Beograd in priredili kralju dolgotrajne in prisrčne ovacije. Kralj je sprejel številno deputacijo, se razgovarjal z njo skoraj eno uro ter jo nato pogostil.

Kongres zemljoradničke stranke se more hvaliti in se ga more grajati. Toda dejstvo je, da je zemljorad-

nička stranka predstavnik kmetov in da se bomo mi z njo gotovo še srečali na skupni poti, pa če bo to nekaterim prav ali ne.

Naravnost historična naloga zemljoradničke stranke pa je, da izvede tisto, kar je že nakazal kongres v Veliki Plani: da se namreč preko nje izvrši ujedinjenje srbskega in hrvatskega kmeta. Naše globoko prepričanje je, da je edino zemljoradnička stranka v stanu likvidirati hrvatsko vprašanje, kar je prva državna naloga in mogoča edinole, če se bo ozirala stranka na posebnosti hrvatskega kmeta.

S svoje strani se bomo vedno trudili, da ji pri tem pomagamo, ter upamo, da ni več daleč čas, ko bomo praznovali ujedinjenje srbskega, hrvatskega in slovenskega kmeta v enotni kmetski organizaciji, kakor je enotna misel, ki zmaguje v srcih vseh treh bratov.

Naj bi imeli ta vzvišeni cilj mi vsi vedno pred očmi, ker pozabili bomo tako skoraj na to, kar nas loči in mislili le na tisto, kar nas druži.

Dal Bog, da bi zboroval prihodnji kongres zemljoradničke stranke v tem znamenju!

Skrbite za naše orožje!

Naše prvo in glavno orožje je «Kmetijski list». Ker bi mogli skoraj reči, da je naše edino orožje, zato skrbite zanj, kajti od tega, kako smo oboroženi, zavisí naša zmaga!

Cel gozd nasprotnih listov je proti nam in dnevno se bruha na naše ljudi, na našo misel celo kopo laži, najostudnejših in najneverjetnejših. Vsem tem napadom kljubuje zmagovito «Kmetijski list», dasi osamljen in dasi brez podpore močnih bank in bogatih kapitalistov. Toda boj je preneenak in stvarna nemogućnost je, da bi mogel «Kmetijski list» na vseh straneh zavračati vse napade in vse laži nasprotnih listov, izmed katerih je najmanjši tako velik kakor «Kmetijski list». Zato je predpogoj naše zmage, da razširimo «Kmetijski list», da bo mogel redno izhajati vsaj na šestih straneh. To je najmanj, kar moramo storiti za naše orožje in nevredni se izkažemo krvi mučnikov Stare pravde, če tega ne storimo.

Toda zavedati se je treba, da ne zadostuje, če samo v mislih pritrdimo razširitvi «Kmetijskega lista», temveč tudi z dejanji moramo uresničiti razširjenje lista.

Zbor zaupnikov v Ljubljani se je izjavil proti zvišanju naročnine, in sicer iz vzrokov, ki jih moramo le odobravati, kajti mi smo apostoli visoke in nujno potrebne ideje, zaradi česar je treba, da pride naša beseda v vsako hišo, do vsakega srca. In da se to zgodi, je zbor zaupnikov raje prevzel naše breme, da s požrtvovalnostjo pristašev krije stroške, kakor da bi se zvišala naročnina.

Posledica tega pa je, da mora imeti «Kmetijski list» izgubo, ker samo tiskarski stroški presežajo naročnino. Naročnina za «Kmetijski list» znaša letno 50 kron, to se pravi, da ne velja ena številka niti eno krono. Če list nima priloge, pa znašajo samo tiskarski stroški nad eno krono. Kje pa so še vsi drugi izdatki, kje je še poštnina, naročnina na druge liste, uredniški in upravnški stroški itd. Kadar ima list prilogo, tedaj pa veljajo samo tiskarski stroški za številko skoraj dve kroni. Naj ima list še toliko naročnikov, izguba je gotova, ker je naročnina prenizka.

Toda mi moramo vzdržati to nizko naročnino, ker klerikalni listi so še cenejši in zaradi njih moramo tudi mi delati z izgubo. Ker pa mi nimamo fondov kakor jih imajo klerikaleci, demokrat in socialisti, zato pa moramo s prispevki za tiskovni sklad SKS. nadoknaditi izgubo, ki jo imamo vsled prenizke članarine.

Bratje in sestre! Druge rešitve ni, kakor da ste požrtvovalni in delavni, bratje in sestre, druge pomoči ni, kakor da Vaša zvestoba do naše misli, kakor da Vaša ljubezen do kmeta najde podpornike «Kmetijskega lista».

Zategadelj na delo za naše edino orožje, zaradi tega na delo za «Kmetijski list»!

V boju za osamosvojitve kmeta smo osamljeni in navezani sami na sebe. Naj Vam drugi govore karkoli hočejo, nikdar ne pozabite, da so vsi nasprotni Vam in da vsi sovražijo Vašo misel! Zato pa tudi skrbite v prvi vrsti za sebe in kadar ste za svojo misel poskrbeli, tedaj skrbite tudi za druge! Zategadelj se naj priprejajo po deželi veselice in zabave samo v korist «Kmetijskega lista», kajti samo «Kmetijski list» se bori za pravice podeželja.

Zbirajte kot mravlje in delajte kot čebele za naše glasilo! Vsako leto žrtvujte Vi, možje, vsaj en liter «Kmetijskemu listu», in vsako leto žrtvujte Ve, ženske, za naš tiskovni sklad nekaj od one vsote, ki jo potratite za nepotreben lišp! In zmaga bo naša!

In če praznujete poroko, če slavite krst, če obhajate kak drug praznik, znajte, da bi ga obhajali bolj veselo, če bi bilo doseženo to, za kar se bori «Kmetijski list»!

In če ste žalostni, če Vas tarejo nadloge, če ječite pod davčnimi bremenii, tedaj se spomnite na naš tiskovni sklad, ker samo «Kmetijski list» se bori za to, da konča Vaše trpljenje! Kadar odštevate davkarji davke, tedaj odšetejte tudi «Kmetijskemu listu» kronico, zakaj edino «Kmetijski list» bo dosegel zmanjšanje davkov!

Mi s svoje strani pa Vam obljubljamo, da se bomo potrudili izpopolniti «Kmetijski list» tako, da bo ustrezal vsakomur in v vsakem oziru. Toda dajte nam možnost, da storimo to, dajte nam redno prilogo!

Glasilo vseh, ki hočejo zmago kmeta, je «Kmetijski list», zato pa mora tudi vsakdo, ki čuti s kmetom, delati za list. Storitve torej svojo dolžnost in «Kmetijski list» bo storil svojo!

Vsi na delo za «Kmetijski list»!

Vsi na delo za naš tiskovni sklad!

Zabavljanje ne pomaga nič.

(Napisal dipl. agr. A. Jamnik.)

Še vedno se toliko tarna in zabavlja na današnje splošno mizerijo. Toliko jih je še, ki pravijo: «Pod Avstrijo je bilo bolje!» Pri tem pa mislijo seveda le na predvojno Avstrijo. Kajpak, pred vojno je bilo povsod najmanj tako dobro kakor v Avstriji!

Ali pa si kdo želi nazaj v medvojno Avstrijo? Meščan in delavec si ne želi več nazaj takratnega stradanja, splošnega pomanjkanja; kmet si ne želi rekvizicij in maksimalnih cen, vsi skupaj pa si ne želimo povrnitve časov, ko smo bili bosi in lačni. In tudi do brot sedanje Avstrije si nihče ne želi, vendar pa hujskajo demagogi, češ: «Pod Avstrijo je bilo bolje!» ter hočejo s tem zvrniti vso krivdo današnje mizerije eni na Jugoslavijo kot državo, drugi pa na vlado.

Tistim, ki naprtujejo vso krivdo vladi, svetujem, naj stopijo naprej in naj povedo, kako in kaj naj se naredi, da bo bolje.

Tistim pa, ki pravijo, da je kriva država, naj le ponovim, da je sedanjo mizerijo zakrivila svetovna vojna, ki sta jo provzročili Avstrija in Nemčija. Svetovna vojna je rodila današnje mizerijo po vsem svetu. In kdor izmed prejšnjih Avstrijcev je sokriv postanka svetovne vojne in po njej provzročene razdejavanja in provzročene mizerije, naj se potrkna na prsa ter naj tako lepo molči, kakor je molčal takrat, ko je bila njegova dolžnost glasno povedati, da noče svetovnega razdejavanja. A baš taki žalostni junaki iz avstrijske dobe so danes najglasnejši zabavljači, ki nastalo mizerijo še s tem povečujejo, da delajo v negativnem zmislu, in namesto da bi se lotili dela za odpravo mizerije, bi najraje uživali same dobrote, to je dobro jedli in pili, pa malo ali nič delali.

To početje in osemurni delavnik ter vsi tisti po večini žalostni avstrijski junaki (z bivšim klerikalnim ministrom Gostinčarjem, ki je uvedel osemurnik, vred) so krivi, da ne pridemo iz mizerije, ampak da postaja ta mizerija čimdalje večja.

Kaj pomaga vpitje po cenem kruhu, ko pri takih razmerah kruh po ceni biti ne more, in kaj pomaga tudi cen kruh, če toliko ne zaslužiš, da bi si ga kupil!

Kadar bodo vsi sloji spoznali, da morajo s svojim vsakdanjim delom ustvarjati vsaj nekoliko več narodnogospodarskih dobrin, kakor pa jih vsak dan sproti uničijo z zadostitvijo svojih potreb, takrat bo storjen šele prvi korak iz mizerije k boljšemu življenju in takrat se bo lahko nasitil vsakdo, ki bo hotel delati, četudi bo kruh drag.

To ne pomaga, če dobivaš dnevno toliko plače ali mezde (veržnikov, goljufov in oderuhov ne štejem semkaj), da se preživljaš, a pri tem ne ustvarjaš toliko, za kolikor si plačan, ker delaš premalo časa in povrhu še z godranjem in slabo. S tem ne slabiš samo tistega, ki ti daje možnost zaslužka, ampak slabiš tudi samega sebe, ker si sam pomagaš uničevati možnost do zaslužka.

Delaj mnogo in veliko zaslužiš! Obsojeni smo popraviti in nadoknaditi vse, kar je uničila svetovna vojna. In kadar bomo veje to storili, takrat bo zopet dobro na svetu.

Zato na delo in glave kvišku! Ustvarjajmo več in dvigajmo se iz mizerije! Ne zadostuje pa, da delaš ti in še ta in oni, nego delati mora prav vsakdo, in sicer v zavesti, da mora in zakaj mora delati! Zategadelj pa ne poslušajmo nezadovoljneže in hujškega kakor tudi ne obupance, nego vsi skrbimo z železno voljo, da se tudi take ljudi spravijo na pravo pot — na pot ustvarjajočega dela!

Zoper centralizem.

To je bilo hrupa in prahu po časopisih, češ da hoče slovensko ljudstvo na vsak način avtonomijo in da je zo-

gimnazije v Mariboru, dve štipendiji po 1000 kron za dijake kr. gimnazije v Ptuj, štipendijo 1000 kron za gojenice srednje vinarske šole v Mariboru, dve štipendiji po 1000 kron za gojenice vinarske in sadjarske šole v Mariboru, dve štipendiji po 1000 kron za gojenice kmetijske šole v Št. Juriju, štipendijo 1000 kron za gojenice višje strokovne šole v Ljubljani kakor tudi osem podpor po 100 kron za učence deške meščanske šole v Ptuj in osem podpor po 100 kron za učence dekliške meščanske šole v Ptuj. Prosilci, oziroma prosilke, naj vložijo po ravateljstvih svojih šol z ubožnim izpričevalom in rojstnimi in domovinskimi podatki opremljene prošnje na okrajni zastop v Ptuj, ki bo o podelitvi sklepal. Te štipendije so namenjene v prvi vrsti rojakom iz ptujskega sodnega okraja, če bi takih ne bilo, se pa podele tudi drugim prosilcem.

(Iz Volčjega potoka pri Kamniku.) Nikdar si ne bi mogli misliti, da se bo v naši občini gospodarilo z občinsko lastnino na tako čuden in samolasten način. Širijo se govorice, ki dajo človeku misliti. G. župan Martin Tomšič, ali Vam je kaj znano, kdo je posekal v občinskem gozdu borovce, jih potem spravil na varno in šore lepo zakril z mahom in travo? Mi davkoplačevalci kratkoma odločno zahtevamo, da se ukradeni borovci vrnejo odboru, kajti samo odbor je upravičen prodajati občinsko last, in sicer na javni dražbi in v korist občine. Ali ste mislili, g. župan, da imate poleg sebe same klerikalne kimačve? Zelo ste se varali! Može so kaj hitro spoznali, da ste pravi vzgled klerikalnega moža. Svoje dni sploh niste hodili v cerkev ter ste samo zabavljali čez »farje«, sedaj pa s tako vnoem prakticirate zastarelo klerikalno metodo, ki so jo zavrgli že vsi, ki mislijo s svojimi možgani. Ne bo šlo, pa ne bo šlo, g. župan, mežnar, mrtvo-gled itd. Mi hočemo imeti v občini za župana moža, ki bo varoval občinsko lastnino prav tako kot svojo. Pa drugič še kaj več!

(Z Bleda.) Predpreteklo nedeljo se je pripetil v hotelu »Beograd« dogodek, ki je značilen za politične razmere na deželi. Ljudstvo — pod večnim vplivom klerikalnih in pod raznimi socialističnimi strankami skritih komunističnih agitatorjev — se vzgaja sistematično v sirovosti, oblastva pa spe in nastopajo šele tedaj, kadar se je razpasla sirovost že v taki meri, da postane občenevarna. Toda k našemu dogodku! V hotelu »Beograd« je sedela manjša družba ter se razgovarjala, predvsem seveda o politiki. Ker so bili med družbo pristaši raznih strank, zato ni nič čudnega, če je prišlo kmalu do prepira. Ker je naš tovariš Marolt, branil stališče naše stranke, se je oglašil naenkrat neki sirovec ter udaril Marolta po glavi, da se mu je poodila kri. In ko je bil pretepač s svojo sirovostjo gotov, se je vzravnil in rekel: »Tebe sem samo udaril, če bi bil pa tu Kenda, bi ga ubil!« Ko se je pokazala kri, se seveda vse razšlo. Pripomniti je še treba, da vlada na Bledu tak terorizem, da se tega dogodka ne upa nihče prijaviti. Blejcem naj služi nastop v preudarek: Če se raznese po svetu žalostna slava Blejcev, da so siroveži, pretepači in skriti komunisti, potem naj išče Pled tuje, ki bi se tvegali priti na Bled. Ker je treba zatreti zlo pri korenini, zato mora veljati za vse Blejce, ki jim je res kaj pri sreč blagostanje Bleda, da je usmiljenje do sirovežev in pretepačev neumestno. Ni pa tudi častno za ponosne Gorenjce, če se zboje takoj groženj kakega pretepača.

(Krško.) Z žalostnim srecem izporočamo, da je dne 21. novembra po kratki mukotrni bolezni umrl v 56. letu svoje starosti naš župan in večletni mestni načelnik gospod Franc Zeser, posetnik in trgovec v Krškem. Pokojnik, ki je bil zvest pristaš SKS., je slovel kot dober svetovalec in bil vsakomur brez razlike strankarske pripadnosti s svetom na razpolago. S svojim energičnim in odločnim nastopom za pravico se je priključil povsod. Da je bil visoko čislán pri vseh, je pričel njegov sijajni pogreb. — Stranka je izgubila z njim boritelja za kmetisko misel, občina pa najagilnejšega moža, ki je delil kot župan vsakemu svoje pravice. Žali Bog, da ga je prerana smrt v početku naše borbe za kmetijske pravice odvzela našim vrstam. Gospej soprogi in prizadetim izrekamo prisrčno sožalje. Slava njegovemu spominu!

(Iz Vasi pri Središču.) V 41. številki »Ptujskega lista« je razglasilo občin-sko sodišče v Ptuj te-le maksimalne cene: govedini od 18 do 20, teletini od 15 do 17, svinjini 32 kron za kilogram; enemu jajcu 4 krone. Ali so v tem sodnem okraju res sami doktorji in drugi pre pametni gospodje, da nimajo glede kmetijskega gospodarstva niti najmanjšega pojma? Ali pa morda celo mislijo, da živina kar sama zraste v enem mesecu, kakor dobivajo oni svojo mesečno plačo? Kako naj pride kmet na svoj račun, če se bo prodajalo meso kilogram po 15 do 20 kron? Končno tudi kmetu ne bo škodovalo, če bi mogel jesti vsak dan meso, kar morejo

gospodje v Ptuj. Zategadelj tudi Vam ni treba jesti vsak dan mesa, ampak obrnite se raje na žide v Središču, ki imajo še cele vagonc lanjskega fižola. Sicer si pa zapomnite, da boste spomlad radi plačevali meso tudi po 50 kron kilogram, samo če ga boste mogli sploh dobiti. Tedaj boste morebiti spoznali tudi Vi, kakšna nesreča je zadela letošnega kmeta spričo suše. Ko bo prekesno, boste spoznali tudi, da so občinska sodišča za pobijanje draginje s svojim protikmetiskim stališčem neznesel v agrarni državi in v škodo vsemu ljudstvu — tudi producentom.

Politične vesti.

(Pašić ostane ministrski predsednik.) Kar smo napovedali že v prejšnji številki, se je tudi zgodilo. Pašić ostane in demokratsko-radikalna koalicija se za enkrat še ne razbije. Oficielno se pravi, da je temu vzrok interes države, ki zahteva, da pride-mo že vendar enkrat iz večnih kriz, toda pravi vzrok je absolutna nezmožnost opozicije in negotov izid prihodnjih volitev.

(Seja radikalnega kluba.) Odločilno sejo glede vprašanja, ali naj ostane radikalni klub še v zvezi z demokrati ali ne, je imel radikalni klub v četrtek dne 24. novembra. Seja je bila zelo dobro obiskana in mestoma precej viharna. Voditelji opozicije so nastopili ostro proti demokratom, osobito pa proti sedanjemu notranjemu ministru Svetozaru Pri-bičeviću.

(Pašićev nastop.) Po dveurni debati pa je presekala Pašić debato in izjavil, da smatra v državnem interesu ohranitev sedanje koalicije za nujno potrebno ter da bi on ne mogel več sodelovati pri državnih poslih kakor tudi ne v vodstvu stranke, če bi radikalni klub sklenil prelom z demokrati. Pašićeva izjava je naredila silno globok vtisk na vse in pokazalo se je takoj, da ima Pašić za seboj ogromno večino. Opozicija se je zato umaknila na vsej črti in Pašiću se je izreklo popolno zaupanje in mu dalo glede pogajanj z demokrati popolnoma proste roke. Pašić je torej v svojem klubu popolnoma zmagal in pričeti je mogel s pogajanjmi z demokrati.

(Konferenca med Pašićem in Davidovićem, načelnikom demokratskega kluba.) Takoj po seji radikalnega kluba je odšel Pašić k Davidoviću in imel z njim daljšo konferenco. Razjasnil mu je nov položaj, ki je nastal spričo sklepa radikalnega kluba, ter izrazil željo, da se čim prej izvrši rekonstrukcija (preureditev) kabineta. Davidović je naglasil, da je treba v najkrajšem času sklicati parlament.

(Pašić pri kralju.) Ko se je bilo s pogovorom z Davidovićem tudi razčistilo razmerje z demokrati, je odšel Pašić h kralju poročat o položaju. Izrazil je mnenje, da je postala vsled sklepa radikalnega kluba demisijska vlada nepotrebna, zlasti, ker upa, da se doseže v kratkem sporazum z drugimi strankami glede rekonstrukcije kabineta. Kralj je vzel Pašićevo poročilo na znanje ter odobril njegovo stališče. S tem je bilo odrejeno, da ostani Pašić še nadalje šef vlade.

(Seja ministrskega sveta.) Pašić je sklical nato sejo ministrskega sveta, na kateri je poročal o svojih dose-danjih korakih. Sklenilo se je, da vlada ne poda ostavke. Osebna vprašanja se uredi v medsebojnem sporazumu. V debati, ki je sledila Pašićevemu poročilu, se je poudarjala potreba nadaljnjega obstoja koalicije. Izrazila se je obenem želja, da se izvrši rekonstrukcija kabineta čim prej.

(Stališče našega kluba) je dano z ozirom na resolucijo, ki jo je soglasno sklenil zadnji zbor zaupnikov in ki smo jo priobčili v zadnji številki »Kmetijskega lista«. Vendar pa je treba, da se naš klub odločno izjavi, ali ostane v vladi ali ne. Zategadelj bo imel Klub samostojnih kmetov še ta teden plenarno sejo, ki bo odločila o nadaljnji klubovi taktiki. Da bo varoval klub z vso odločnostjo stališče našega kmeta, je samoobsebi umevno, saj jamči za to vse dosedanje plodonosno delo naših poslan-cev.

(Klerikalni listi) so popustili v zadnjem času za malenkost od svo-jega hujškega zaporjenja. Vzrok: Korošec bi rad zopet ministroval. Ker pa je postal ta politik s svojo demagogijo v Beogradu skoraj ne-mogoč, izjavlja, da noče v vlado, da

more za vsak primer potem trditi, da sploh ni hotel iti v vlado. Toda v dogovorih je in to stoji!

(Pozdravljamo.) Predsednik skupščine dr. Ribar je obiskal Pašiča in ga prosil, naj poskrbi, da bo mogel sklicati skupščino, ker drugače je ne-mogoče, da bi skupščina proračun pravočasno odobrila. Pravilno! Z vso odločnostjo poudarjamo, da je proračun krona vseh ljudskih prav-ic, ki mora ostati nedotaknjena in ki se mora varovati z vso odločnostjo. Nikakor ne gre, da bi se še na-prej slepomišilo s kakimi dvanajstini-mi. Proračun in debato in svinčnik v roke ter črtati vse, kar je nepotre-bno, da se doseže ravnovesje. Nikakor ni potreba imeti 200.000 uradnikov. Zato znižajte število uradnikov, ob-držite samo dobre uradnike in le-te-m povečajte plače, pa bo imela država dvojen dobiček, ker delo bo šlo hit-reje in bolje izpod rok! Predvsem skličite skupščino, ki naj dela, ker ljudstvo trpi! Pomoč pa more dati ljudstvu samo skupščina, ki lahko odpravi najkrivičnejše zakone!

(Albanija.) Kako delajo zavezni-ki politiko, pojasnjuje najlepše njih sklep glede Albanije. Vse naše še-tako upravičene zahteve-so zavezni-ki poteptali, in sicer ne zaradi lju-bezni do Albancev, temveč iz uma-zanih spekulativnih ozirov. Nekateri francoski in angleški finančniki so namreč pred leti zaprosili našo vla-do za koncesijo uporabišanja vodnih sil ob Limi in pri Ohridskem jezeru. Ker je bila njih ponudba popolno-ma neugodna, jo je morala vlada odbiti. Nato pa so šli ti izkorišče-valci v Tirano in dobili od albanske vlade gladko dovoljenje za vse vod-ne sile in tudi za bogat ribolov, ki je v Ohridskem jezeru posebno do-bičkonosen. To jezero ima namreč najboljšee postrvi na svetu. In samo zaradi tega smo izgubili diplomatično bitko glede Albanije. V zvezi narodov bodo jedli sedaj cel teden same postrvi. Dober tek, gospodje izkoriščevalci! Toda naš dan tudi še pride!

(Češko-poljski dogovor.) Po pad-cu Vitoševskega kabineta je postal zu-nanji minister Poljske bivši član pa-riškega narodnega komiteta g. Skir-munt. Ta je uravnał svojo politiko v smeri češko-poljskega zbližanja ter dosegel tudi popoln uspeh. Zadnje dni je bil namreč sklenjen v Pragi češko-poljski dogovor, ki bo za na-daljnji razvoj slovanske politike naj-večje važnosti. Dogovor obseja štiri točke. V prvi točki si obe državi jam-čita svoj državni obstoj, določen po mirovnih dogovorih. S tem je pri-znala Češka riški mir, to je meje Poljske napram Rusiji. Največje važ-nosti je tretja točka dogovora, s ka-tero se odreka Češka vsaki težnji po Vzhodni Galiciji, Poljska pa vsakemu stremljenju po Slovaški in Prikar-patski Rusiji. Zato ne bo trpela no-bena izmed obeh držav na ozemlju kakršnekoli agitacije, ki bi nasproti-vala tej točki. V četrti točki pa jem-ljeta obe državi na znanje vse dogo-vore, katere sta sklenili obe državi, torej dogovor Češke z Jugoslavijo in dogovor Poljske z Romunijo. S tem je vstopila Poljska v malo antanto, ki je postala tako velesila, oziroma merodajen faktor v politiki vzhodne in srednje Evrope.

(Pogajanja med Romunijo in Ru-sijo so se razbila.) Romuni so za-htevali, da mora Rusija vrniti Romu-niji zlato, ki ga je zaplenila sovjetska vlada. Kakor znano, je bilo ob Makensenovem pohodu skozi Romu-nijo prenešeno romunsko zlato v Rusijo, kjer so ga po komunističnem preobratu zasegli boljševiki. Pri se-danjih pogajanjih so sicer ruski za-stopniki v večini točk popustili, le o zlatu niso hoteli ničesar slišati. Zato so Romuni odklonili vsa na-daljnja pogajanja.

(Razorožitvena konferenca v Vošingtonu) ali kakor jo hudomušne-zi imenujejo »oborožitvena konferenca« je končala svoje delo. Čulo se je do-sti lepih besedi, vse je izgledalo sko-rajda kot nekaka zabava, zato pa je tudi uspeh tako malenkosten, da o njem skoraj ni mogoče govoriti. O razorožitvi na kopnem sploh ni bilo govora, če izvzamemo pobožno že-ljo laškega delegata, da se razoroži Jugoslavija, katere se Italija boji. Enako je padla v vodo tudi razoro-žitev na morju, ki so jo Japonska odkrito in odločno, druge države pa prikrito odklonile. Pač pa se je dosegel sporazum glede Kitajske, Mandžurije in Sibirije med Japonsko in Ameriko. Kot uspeh moremo

končno zaznamenovati tudi to, da so se Francozi in Italijani malo spo-rekli. Najbolj je Italijane zadelo to, ker je dejal francoski ministrski pred-sednik Brian, da bi Francozi zma-gali Nemce tudi brez Italijanov.

(Napad na francoski konzulat v Turinu.) Vsled Brianove izjave so bili italijanski šovinisti tako razka-čeni, da so napadli v Turinu fran-coski konzulat in razbili v njem vse, kar jim je prišlo pod roke. Tako je prav! Naj tudi drugi narodi, ne sa-mo naši bratje na Primorskem, spo-znajo, kakšna je laška kultura.

(Zavezniki med seboj.) Na raz-orožitveni konferenci v Vošingtonu se je pripetil tudi značilen dogodek, ki bi ga morali pravzaprav uvrstiti pod rubriko »Za kratek čas«. An-gleži, ki bi sicer silno radi videli, da bi vsi drugi narodi opustili gradnjo novih ladij, nočejo sami nikakor ugrizniti v to kisko jabolko. Da bi utemeljili potrebo svojih ladij, so kvasarili angleški delegati vse mo-goče; eden izmed njih je celo dejal, da potrebuje Anglija tako močno ladjevje (velikanske bojne ladje) za-radi varnosti »svojega ribolova. Bila je to tako debela laž, da je odvrnil Francoz nanjo s to-le še debelejšo: »Mi pa potrebujemo podmorske ladje, da moremo proučevati življen-je na morskem dnu!« Tako so se »razoroževali« v Vošingtonu!

(Zita bi rada prišla v Evropo.) Karla in Zito so prepeljali v mesto Funchal na otoku Madeiri. Ko sta prišla tja, je tako hudo deževalo, da je bilo v malem Funhalu »za umreti dolgočasno«, kakor pravijo Nemci. To je menda tudi napotilo Zito, da je zaprosila vevlasti, naj ji dovolijo povratek v Švico, ker bi bila rada pri svojih otrokih, izmed katerih je eden obolel. V Švici je pač vse bolj kratkočasno! Čemu pa je šla na Madžarsko, naj bi ostala raje pri otrokih, namesto da je hotela igrati zopet kraljico!

(Ta je dobra!) Ker se ubogi Karel Angležem silno smili, zato hočejo, naj bi nasledstvene države (med ka-terimi smo tudi mi) plačevale zanj letno apanažo. Ne bo nič iz tega! Če se Angležem Karel res tako smili, naj ga le plačujejo, kolikor jim dra-go, nam pa se naš denar bolj smili kot Karel in vsa njegova rodbina! (Belgijske volitve.) Na podstavi novega in bolj demokratičnega volil-nega reda kakor je bil prejšnji, so se vršile pretečeni teden v Belgiji državnozbornske volitve. Kakor v Nem-ciji, tako so tudi v Belgiji socialisti nazadovali na vsej črti. Pridobili so le katoličani in liberalci. Socializem nazaduje po vsem svetu.

Raznoterosti.

(Palača Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani) je ena največjih palač v državi in gotovo tudi ena najponosnej-ših. V glavnem je bila palača v sobo-to dne 26. t. m. dograjena. Kako veli-kanska je ta stavba, naj pokaže nekaj številk. Palača ima dve nadstropji pod zemljo, pritičlje in pet nadstropij nad zemljo, na vrhu še štiri metre visok oktogon (osmerokotni stolp). Najnižja točka je 8 metrov in 80 centimetrov pod zemljo. Ploskev palače znaša v podzemlju 2393 kvadratnih metrov, v petem nadstropju pa 1591 metrov. Za odvoz zemlje, ki se je izkopalo nad 10.000 kubičnih metrov, se je porabilo okoli 14.000 voz. Za temelje in za zi-dovje kleta se je porabilo 3551 kubič-nih metrov betona in 103.520 kilogra-mov železa, za delo nad zemljo pa 3800 kubičnih metrov gruča, 294.327 kilogramov železa, 1.434.700 kilogra-mov cementa in 1.609.200 kosov ope-ke. Pri gradbi palače je bilo zaposle-nih nad 240 delavcev, izmed katerih so bili vsi Slovani, po večini Slovenci. Stavba bo imela lastno električno cen-tralo, centralno kurjavo in ventilacijo, pnevmatično pošto in več dvigal. Po-leg poslovnih prostorov banke bodo v palači še stanovanja za uradnike same, dalje družinska stanovanja, razna trgovska podjetja, bar, velika kavarna in prodajalni prostori. Pod zemljo bosta dva velika tresorja (blagajni), največja v Jugoslaviji, ki bosta po-polnoma varna pred vsako tatvino in ognjem. — Palača bo dogotovljena in izročena svojemu namenu koncem leta 1922. Palačo sta gradili domača tvr-dica Tönnies in podjetje »Obnova«, na-ërte zanj pa sta izdelala inženjer Krasni in arhitekt Novi, oba Čeha iz Prage.

(Komunistični nemiri v Berlinu.) Sil-en padec marke je povzročil veliko draginjo v Berlinu, kar so izkoristili ko-munistični hujškači, ki so naščuvali mno-žico, da je začela pleniti po mestu tr-govine, predvsem one z živili in obleko. Oplenjena je bila cela vrsta trgovin.

Policija, ki je bila prvi hip brez moči, ker so plenili hkrati po vsem mestu, je napravila končno vendarle red in aretirala vse polno demonstrantov, med njimi tudi znanega komunistične-ga agitatorja Fihlmanna. Da se ne bi plenitve trgovin ponovile, je prepove-dala policija vsako zbiranje ljudi in odredila, da so vsi policisti strogo pri-pravljeni.

(Dunajski komunisti) so poneverili denar, ki ga je poslala Moskva v ko-munistične agitaci-ne namene. Na Dunaj je dospela posebna komisija iz Moskve pregledat račune komunističnih odbo-rov za Jugoslavijo. Avstrijo in Madžar-sko. Komisija je dognala, da je pone-verjenih pol milijarde kron in da so po-samezni članj odbora pobasali do 20 milijonov kron in jih vložili na svoja imena v banke. Ravno tako manjka ves denar — v znesku 100 milijonov kron — namenjen za komunistično propagando v Jugoslaviji. Zaradi teh poneverb je bil komunist Matuzović izključen iz stranke.

(Kako živi bivši predsednik Vilson?) Kakor poročajo iz Vošingtona, se ame-riška javnost zelo zanima za življenje bivšega predsednika Vilsona, ki, dasi je pravzaprav invalid, pridno dela. On mnogo piše in otvoril je tudi odvet-niško pisarno. Svojo pošto, ki je zelo obširna, rešuje osebno. Sestaja se vedno s svojimi političnimi prijatelji in jim daje politične nasvete Vsako po-poldne se vozi z avtomobilom na izpre-tod. Ob sobotah hodi v gledališče, kjer je rezerviran zanj poseben prostor, ki je z ozirom na njegovo zdravstveno stanje veliko udobnejši od drugih pro-storov. Občinstvo ga redno, kadar se pokaže v gledališču, navdušeno poz-dravi. Vilson je izjavil ponovno svo-jim prijateljem, da mu tako mirno življenje zelo ugaja, ker samo sedaj more živeti čisto po svoji lastni volji. Kralji in predsedniki držav so pač slu-ge ceremonij!

(Nov angleški poročni zakon.) Po dveh letih hude borbe so dosegli v kon-servativni Angleški vendar nov poro-čni zakon, ki dovoljuje možu se poro-čiti z vdovo svojega brata. Vsled voj-ne, ko je skrb za bratov imetek silno zbližala vdovo z bratom moža, je na-stala silna potreba za dovolitev take-ga zakona. Da je bil ta zakon tudi po-treben, dokazuje to, da je bilo takoj pr-ve dni po razglasitvi zakona sklenje-nih nad 5000 takih porok. Anglikanska cerkev pa še slejkoprej zabranjuje tak zakon, klf so ga dovolila le posvetna oblastva.

(«Samo preko mojega trupa».) Upo-koljen svetnik Zemal je živel na Du-naju v majhnem stanovanju na Herbe-kovi cesti. Ker je bil ločen od žene, zato si je kupal sam. Živel je tako bedno kot žive vsi upokojenec v Avstri-j. Neprestano se je bal, da se mu odv-zame stanovanje, ker kot samec ni imel več pravice do stanovanja s ku-hinjo. To se mu je tudi pripetilo. Hišni lastnik je omožil namreč svojo hčer in ji odločil stanovanje, ki ga je imel bedni starec. «Samo preko moje-ga trupa morete v stanovanje», je de-jal starec, ko je prejel sodno odpoved stanovanja. In svojo grožnjo je tudi izvršil. Po vsem stanovanju je natresel male lističe z napisom: »Prokletstvo nad to hišo!« Ko je prišel sodni sluga, da bi izgnal starca iz stanovanja, si je le-ta pognal kroglo v glavo in obležal na mestu mrtve.

(Roman Japonke.) Japonski «lesni kralj» Fuluda je našel malo Japonko, ki so jo pred dvajsetimi leti ugrabili Kitajci ter jo odvedli na Kitajsko. Ta bogataš je bil po službenih opravkih v Antungu na Kitajskem, kjer so ga po-važili kitajski igralci, da bi prisotstvo-val predstavi. Pri predstavi pa je opa-žil Japonce takoj med igralkami tudi neko Japonko. Zanimal se je zanj in zvedel, da je bila pred dvajsetimi leti, ko je bila stara šele šest let, ugrablje-na od Kitajcev, ki so jo prodali kakor robkinjo. Nato je bila še nekajkrat prodana, dokler ni postal njen lastnik ravnatelj omenjenih igralcev. Ta druž-ba ravna z njo dobro, vendar jo je stro-go nadzorovala, da se ji ne bi posrečil beg, ki jih je tvegala že več. Japonka se je bogatašu tako priljubila, da jo je odkupil in vzel s seboj na Japonsko, kjer se je z njo oženil.

(Moderni svet.) V Hanovru na Nem-škem je bila obsojena neka vdova, ki je umorila dve svoji hčeri in nekega dijaka, na smrt. Dotični dijak je stanov-ljal namreč pri njej in se zaljubil v eno izmed hčer. Ker pa je bila lastna mati ljubosumna, zato je ubila obe hčeri in dijaka.

(Na lovu za možem.) V Nju Jorku se je vršila zadnje dni zanimiva prav-da za ločitev zakona. Neka bogata Amerikanka se je hotela ločiti že tret-jič, ker je hotela dobiti na vsak način najboljšega moža na svetu. Zaradi tega je prišel v Pariz in občevala tam v družbi Angležev, Francozov in pripad-nikov drugih narodnosti. Toda noben možki je ni mogel zadovoljiti, ker ji je bil ali presirov ali pa premehek. Sled-njič pa je našla vendar pravega moža, in sicer — strnite narodi! — nekega Albance, s katerim se je bila poročila takoj, ko je bil ločen njen tretji zakon. Ampak da bi ta zakon trajal dolgo, ni

prav verjetno, kajti da bi bil Albanec najmanj sirov, je bajka.

(**Najbolj junaška armada**) na svetu je na vsak način italijanska. Vsaj tako je dejal pri proslavi neznanega vojaka sam laški vojni minister. Ker pa je ta trditve vendarle predebela, je dostavila beograjska «Tribuna», da je laška armada v resnici najhrabreja armada, kar je dokazala pri Kobaridu. Pri Kobaridu so jo namreč Italijani sramotno pobrisali pred Avstrijo in bežali v obupnem begu tja do Piave. Op. ur.) Zaradi tega dostavka «Tribune» so bili Italijani v Beogradu silno ogorčeni, ker, kakor znano, nobena stvar tako zelo v oči ne bođe kot resnica. In tako sta prišla lepega dne v uredništvo «Tribune» vojaški ataše laškega poslanstva v Beogradu, polkovnik Nicolasi, in njegov pobočnik ter zahtevala, da izrazi uredništvo svoje obzvalovanje, da je napisalo to Italijanom neprijetno resnico. Urednika, ki sta bila tedaj v uredništvu, sta laško zahtevalo seveda odbila, nakar se je vnel med urednikoma in italijanskima oficirjema prepir, med katerim je dejal eden izmed oficirjev enemu uredniku «srbska svinja» ter ga udaril. Nastal je pretep, ki ga je končal uredniški sluga, mlad korenjak. Prijel je laškega polkovnika in ga treščil v omaro s tako silo, da so se vrata omare razbila in da je obležal polkovnik v omari, ne da bi se mogel izkibacati iz nje. Njegov pobočnik je potegnil nato bridko sabljico, uredniki pa so zavrhili stole. Pobočnik se je tega prestrašil, pustil svojega poveljnika na cedilu ter pobegnil. Urednika sta osvobodila polkovnika in ga nato slovesno vrgla skozi vrata. Tako se je drugič izkazala laška armada kot najhrabreja armada na svetu. Ampak v Beogradu ne bodo Italijani nič več kazali svojega junaštva, ker je to prenevarno za njih kosti.

(**Zdravilo generala Magdalenića.**) Pod tem naslovom je prinesel «Beograjski Dnevnik» za naš čas zelo značilen uvodnik. Glavni urednik se je namreč razgovarjal s srbskim generalom Magdalenićem o našem političnem položaju. Ker je general star in izkušen mož, zato ga je vprašal urednik, kaj da bi po njegovem mnenju pripomoglo k ozdravitvi našega razdrapanega političnega položaja. Generalov kratki odgovor je bil: «Brezovka!», kar je takoj tudi utemeljil, rekoč: «Ko sem služil kot poročnik leta 1870. v Dragovcu, je prišla pred vojašnico neka ženska in silno kričala nad moji vojniki. Vprašal sem jo, čemu tako kriči. Dejala je: 'Tvoji vojniki mi ne dajo miru!' Rekel sem ji: 'Žena, počakaj, bo takoj vse v redu!' Sklicel sem četo in ko je bila vsa zbrana, je morala žena pokazati vojaka, ki jej ni dal miru. Žena je vojaka spoznala, jaz pa sem mu jih dal zato odsteti petindvajset. Po večih letih sem bil nato blizu Šabca že kot major. K meni je prišel nekoč kmet in me povabil, da bi šel z njim na njegov dom. Ker nikakor ni hotel odjenjati, sem šel z njim. Na njegovem domu pa sem zvedel, da je mož oče tistega vojaka, kateremu sem bil dal odsteti onih petindvajset. Oče mi je rekel nato: 'Gospod, to je moj najboljši sin, in sicer po Vaši zaslugi. Onih petindvajset je čudežno dobro vplivalo, ker sin se je mahoma izpremenil.' » Vidite, » je rekel slednjič general, » kaj premore storiti brezovka ob pravem času! Kajti brezovka, uporabljena ob pravem času, ne ponižava človeka; ponižava šele tedaj, če se zlouporabi! » In general predlaga, da se to sredstvo uporabi tudi za politiko. Pravilno dostavlja k predlogu urednik: «General je sicer iz stare šole, ampak kakršne so razmere dandanes, bi to sredstvo zanesljivo pomagalo. » Pomislite samo, če bi jih «Stražinemu» uredniku za vsako obrekovanje našli petindvajset, ali bi prenehala «Straža» z lažmi ali ne! Premislite samo, če bi jih odsteli različnim slabim politikom po petindvajset, ali bi potem delal naš parlament ali ne! Ampak križ bi bil s tem, komu bi mogli zaupati glavno brezovko, ki bi udrihala po vseh! Ali vedo morebiti bralci, komu bi smeli zaupati to zdravilo moč?

(**Škrlatica v Londonu.**) V Londonu razsaja med otroci škrlatica. Samo v mesecu oktobru je obolelo na njej 10 tisoč otrok. Med temi otroci pa so všteti le tisti, ki so v bolnicah. Doma se zdravi še znatno večje število otrok.

(**Lokomotiva ukradena.**) Dandanes se krade pa že prav v resnici vse, celo predmeti, ki se jih takoj niti odnosti ne more. Tako poročajo iz Draždan na Saškem, da so ukradli tatovi iz tvornice za popraviljanje železniških strojev lokomotivo. Kako mislijo tatovi uporabiti lokomotivo, tega pa poročilo ne pove.

(**Nova rastlina za produkcijo sladkorja.**) V Južni Ameriki je našel nemški generalni konzul Ginter velike množice snovi, podobne saharinu. Ginter poroča, da je sladkor, izdelan iz te rastline, tridesetkrat slajši kakor navadni sladkor ter da zadostuje košček v velikosti graba za osladitev čaše kave.

(**Proti mravljam.**) Namočite gobo v vodi, v kateri ste razstopili nekaj slad-

korja! Nato gobo stisnite in jo položite na prostor, kjer se mravlje najraje zbirajo! Čez nekaj časa se bodo zbrale vse mravlje na gobi. Takrat pa vrzite gobo v vrelo vodo! Na ta način se mravlje najlažje pokončajo.

(**Kako se operejo svilene stvari?**) Nastrgaj nekoliko sirovega krompirja ter ga ožmi! Z dobljeno tekočino oprane svilene stvari ne postanejo le čiste, ampak obdrže tudi lepo prvotno barvo in sijaj. Mila pri tem ni treba rabiti.

(**Koliko je konj na svetu?**) Skupno število konj na svetu znaša 95 milijonov, od katerih jih je 44 milijonov samo v Evropi. Pred vojno je imela največ konj evropska Rusija, njej pa je sledila Nemčija. V Evropi je 44 toplotkrvnih in 16 hladnokrvnih pasem.

(**Za kratek čas.**) Zdravnik in stara devica. Nekje na svetu je svetoval neki zdravnik stari gospodični, naj se omoži, ker potem ne bo več tožila o brezpomembnih boleznih. Gospodična mu je hitro odgovorila: «Vzemite me kar vi, gospod zdravnik!» Ker pa tudi zdravnik ni bil v zadregi z odgovorom, je rekel: «Zdravnik le zapiše zdravilo, zaužije ga pa ne!» — Poljub in zaušnica. V neki francoski pokrajini je bila navada, da je po poroki ženin oklofutal nevesto z besedami: «Takšen sem, kadar sem hud.» Zgodilo se je pa, da je Francez v tej pokrajini vzel za ženo Nemko, ki ji ta običaj ni bil znan. Ko je ženin nevesto oklofutal in poljubil, ga je nevesta udarila tako po nosu, da se mu je vili kri kar curkoma in dejala: «Takšna sem, kadar sem dobra.» Potem pa mu je izpuliša še polovico las z besedami: «Takšna sem, kadar sem huda.» Od takrat je izginil ta ženitovanski običaj iz vse pokrajine. — Mlad zakon. Mož: «Tako, kakor hitro mi bo mogoče, pridem nazaj!» Žena: «Pridi še malo prej!» — Dober sluga. Oficir je bil na ženitovanskem potovanju. Ker mu je bilo skrajno neprijetno, da bi ga ves svet opazoval kot mladega poročence, je zabičil strogo svojemu slugi, naj nikomur ne pove, da se je šele pred kratkim poročil. Sluga je seveda trdno obljubil, da se bo po naročilu ravnal. Oficir je odšel nato pomirjen v hotel. Ko pa je bil s svojo mlado ženo dva dni v hotelu, je zapazil, da se vse skrivaj posmehuje. Z vsakim dnem se je stopnjevala ta veselost. Ves ogorčen je poklical oficir k sebi slugo in mu rekel: «Ali ti nisem dejal, da nikomur ne povej, da sva jaz in moja žena mlada poročena?» Sluga: «Saj sem se ravnal po ukazu ter vsakemu dejal, da sploh niste poročeni!» — Oh, ta mladina! Stric: «Pepček, ali si bil priden, ko si bil pri teti?» «O, da, zelo!» Ko sem prišel večerjati k teti, je bila silno vesela. Ko sem danes odšel, pa je bila zopet silno vesela!

Gospodarstvo in gospodinjstvo.

(**Pomoč države kmetom.**) Zaradi letošnje suše se oglašajo kmetje iz vse države, da jim priskoči država s semeni in živežem na pomoč. Do sedaj prosijo kmetje za 600 vagonov pšenice, 10 vagonov ječmena, 5 vagonov ovsu in 50 vagonov koruze. Razen tega prosijo za 10.000.000 dinarjev podpore. Opozarjamo vse prizadete, da vložijo takoj prošnje za podelitev semen in živeža, ker drugače bo prepozno. Kakor se nam je z zanesljive strani izporočilo, obstoja upanje, da bo država prošnje kmetovalec uslišala. Podpore bosta razdeljevala ministrstvo za kmetijstvo in ministrstvo za socialno politiko. Celotni stroški te vladne pomožne akcije bi znašali okroglo 200 milijonov kron. Še enkrat: Prizadeti, vložite nemudoma prošnje na kmetijsko ministrstvo!

(**Uvoz živine v Italijo.**) Kakor smo že javili, je dovolila italijanska vlada uvoz naše živine v Italijo, in sicer samo preko Trsta in Ankone. Ker so to prepoved naši listi ostro obsodili, izjavlja laško poslaništvo v Beogradu, da je omejitev uvoza provzročila zgolj bolezen naše živine, ki je veliko bolj zadela laške trgovce kakor pa naše. Zaradi tega se je meso v Italiji silno podražilo in so italijanski konsumenti zopet silno trpeli. Vendar se je dovolila olajšava, ki odreja, da zadostuje odslej glede zdravja zaklane živine zdravniško potrdilo naših oblastev in da nista več potrebna potrdilo laških oblastev in vizum laškega konzula, oziroma delegata. Monopol laških prekupčevalcev je s tem razrušen; kar naj naši živinorejci uvažujejo. Pri tej priliki naj poudarimo še enkrat, da živinorejci ne prodajate Italijanom mesa prepoceni! Pazite na svoje imetje!

(**Prvovrstne trte - cepljenke**) za sajenje leta 1922. oddaja ravnateljstvo vinarske in sadjarske šole v Maribo-

ru, in sicer po šest kron komad, franco oddajno mesto. Cepljenke so te le vrste: žlahtnina, mozlavina (šipon), laški rizling, silvanec (zelenci), bel burgundec in rizling (mala graševina); vse na priporočljivih podlogah. Pismene prijave s potrdilom pristojnega občinskega urada, da potrebuje naročnik trte za svoj lastni vinograd, je pošiljati najkasneje do dne 23. decembra 1921. ravnateljstvu, ki razpoložljivo število cepljenk končnoveljavno dodeli, nakar se mora polovica vrednosti plačati takoj, ostala polovica pa ob prevzemu blaga.

(**Žitni trg.**) Sombor, dne 24. novembra. Trži se: pšenica po 1320 do 1350, stara koruza po 1080 do 1100, nova koruza pa po 920 do 950 kron. Dovozi so slabi. — Veliki Bečkerek: Plaćuje se: pšenica po 1320 do 1350, stara koruza po 1030 do 1040, nova koruza pa po 920 do 930 kron. Povpraševanje po pšenici je veliko, po moki le majhno. Glavni vzrok temu je to, da je treba plačati za uvoz moke v Italijo visoko carino, dočim je uvoz pšenice prost. — Novi Sad: pšenica 1320 kron; koruza: stara 1030, nova 960 kron; otrobi z vrečami 610 kron.

(**Cena mesu v Italiji.**) V Trstu velja kilogram mesa preko 9 lir, to je skoraj 100 naših kron. Da je meso tako drago, je krivo to, da je treba plačati za uvoz kilograma mesa v Italijo skoraj 5 lir carine. Pri uvozu naše živine v Italijo ima torej največji dobiček italijanska država, ki dobi pri carini dvakrat toliko, kakor naš kmet za meso.

(**Nove maksimalne cene v Zagrebu.**) Maksimalna cena za krompir znaša v Zagrebu sedaj 5 kron za kilogram; ena žemlja pa stane 2 kroni.

(**Uvoz vseh mesnih izdelkov na Francosko**) je po poročilih naših konzulatov dovoljen. Prepovedan pa je uvoz rogate živine, svinj in ovac.

(**Uvoz cigaretnega papirja**) v našo državo je prepovedan zato, da se ščitijo domače tvornice.

(**Letošnji vinski pridelek v Sloveniji**) cenijo na okoli 700.000 hektolitrov, kar bi pomenilo po dosedanjih cenah okoli dve milijardi kron.

(**Da se omogoči izvoz sliv,**) si bo izposodila naša država od Avstrije 300 vagonov. V ta namen je že odpotoval poslanec železniškega ministrstva na Dunaj.

(**Sejem v Sevnici ob Savi.**) Zupanstvo opozarja vse interesente na to, da se bodo oddajali prostori za stojnice dne 6. decembra. Obenem tudi nazonjanja, da bo ta dan velik živinski in kramarski sejem. Dotičniki, ki ne pridejo ta dan, naj vedo, da ne dobe prostorov, ker je že sedaj število prijavljenih reflektantov visoko.

(**Plačevanje davkov.**) Na seji zakonodajnega odbora je predložil finančni minister pregled vplaćanih neposrednih davkov. Po tem pregledu sta imeli Srbija in Črna gora plačati od dne 1. januarja 1919. do dne 31. oktobra 1921. 149,137.610 dinarjev. Vplaćali pa sta 155,113.000 dinarjev. Za ostale dežele je navedel minister te-le številke: Slovenija je plaćala 97,407.250 (plaćala naj bi 145,909.750), Hrvatska in Slavonija 139,879.500 (namesto 167,320.000), Bosna in Hercegovina 89,528.500 (namesto 134,026.000), Dalmacija 9,662.500 (namesto 9,642.829), Vojvodina 143,544.750 (namesto 160,000.000). V vsem se je plaćalo 635,135.500 namesto 606,036.189 dinarjev. Finančni uspeh je torej ugoden. Vseeno pa kažejo navedene številke, da je Slovenija sorazmerno silno obremenjena z davki, primeroma najmanj pa da sta obremenjeni Bosna in Hercegovina.

(**Taksa za pošiljanje paketov**) v inozemstvo se zaračunava izza dne 1. decembra po razmerju, da je en frank enak 10 dinarjem. Poštno ravnateljstvo utemeljuje to odredbo s padcem našega denarja. Faktično bi morala biti ta vsota z ozirom na švicarski frank še večja. Iz naše države se pošilja sedaj okoli 3000 paketov, dočim jih pošilja tujina v našo državo okoli 42.000. Tudi znak naše trgovinske pasivnosti.

(**Taksa na vžigalice.**) Monopolska uprava je odredila, da se v bodoče plačuj taksa na vžigalice tako-le: 1.) Na velike švedske vžigalice (60 do 65 vžigalic) za škatlico 15 par; 2.) Na švedske vžigalice (50 do 55 vžigalic) za škatlico 10 par; 3.) Na parafinske vžigalice v mehkih papirnatih škatlicah (100 do 110 vžigalic)

15 par; 4.) na žveplene vžigalice v mehkih papirnatih škatlicah (100 do 130 vžigalic) 15 par. Vžigalične etikete bodo morale imeti državno oznako, napis v latinici in cirilici in ime dotične tvornice. Do sedaj že izvršene etikete se morejo še uporabljati.

(**Stanje Narodne banke.**) Kovinska podloga, ki se je zmanjšala za 101.714 kron, znaša sedaj 426,912.678 dinarjev. Dolg države, ki se je zmanjšal za 216,842.909 dinarjev, znaša sedaj 4.422,698.597 dinarjev. Bankovcev je v prometu za 4.567,412.835 dinarjev. Zmanjšanje državnega dolga je zelo razveseljivo dejstvo.

(**Srebrne krone**) se plačujejo pri nas le po 14 do 15 kron, dočim jih plačujejo v Italiji po 24 kron. Zaraditga se iztihataplajo iz naše države krone v največjem številu. Skrajnji čas je, da se prične tudi pri nas bolje plačevati srebrne krone, ker bi prišla na ta način Narodna banka na cenen način do lepe pomožitve svoje kovinske podloge. To bi bilo tem bolj potrebno, ker se plačujejo v Ameriki srebrne avstrijske krone po 56 papirnatih kron.

(**Bankovce po 100.000 kron izdaja Avstrija.**) Tako bo imela poleg Rusije, kjer so tudi milijonski bankovci v rabi, edino Avstrija bankovce s tako visokimi vsotami.

(**Jugoslovanska Union-banka, prej Mariborska eskomptna banka,**) je otvorila podružnico v Kranju, ki je pričela dne 21. novembra s svojim poslovanjem.

(**Železniški material iz Nemčije.**) Nemška vlada je ponudila naši državi, da ji dobavi na račun vojne odškodnine železniški material, in sicer v vrednosti 1700 milijonov dinarjev. Ker je državni odbor ponudbo odobril, zato nam bo preskrbela Nemčija 100 brzovoznih, 200 poštinih in 100 tovornih lokomotiv, dalje 50 lokomotiv za manevriranje in 20 lokomotiv za ozkotirne železnice, skupaj torej 470 lokomotiv. Poleg tega nam bo dala Nemčija še 4000 tovornih in 2000 potniških vagonov. Prvo tretjino materiala bomo dobili meseca marca, drugo tretjino meseca maja, ostanek pa meseca junija. Državni odbor je sprejel od družbe Braun in drug v Hamburgu ponudbo za izvršitev šestih motorskih ladij, ki bodo služile rečnemu prometu. Glede ponudb za dobavo poštnega, brzojavnega in telefonskega materiala pa še ni padla odločitev. Če bodo te dobave Nemčije uresničene, potem bomo pač lahko rekli, da je konec naše prometne mizerije.

(**Končno vendarle dva uspeha.**) Na konferenci v Portorože, kjer zborujejo odposlanci nasledstvenih držav, da rešijo skupna gospodarska vprašanja, so dosegli naši delegati v dveh važnih vprašanjih pomemben uspeh, in sicer glede voznega parka, to je vagonov in lokomotiv prejšnje monarhije, in glede carinske tarife za uvoz in izvoz. Oba uspeha sta tem pomembnejša, ker so nam poizkušali škodovati Italijani s protipredlogi, ki pa so bili odklonjeni.

(**Prijetno iznenađenje.**) Ko so se vrnili ob demobilizaciji železniški upravi vagoni, se je izkazalo, da je bilo vrnjenih par sto vagonov več, kakor je računalo železniško ministrstvo, da jih ima. Vzrok temu je to, ker so se našli pri mobilizaciji tudi vagoni, ki jih je železniška uprava že davno pogrešala. V enem oziru je bila mobilizacija torej vendarle dobra!

(**Promet med Madžarsko in Jugoslavijo**) je zopet vzpostavljen, in sicer na progi Nagy-Kaniža-Čakovec. Otvoril se je osebni, prtljažni in blagovni promet.

(**Madžarske gospodarske prilike.**) Pridelek sladkorne pese je letos na Madžarskem tako velik, da bo izdelala Madžarska več sladkorja, kakor ga sama potrebuje. Zato se bo izvozilo mnogo sladkorja, ki bo cenejši od češkega. — V sled dviga madžarske valute so se cene žitu na Madžarskem znižale. Cena pšenici se je znižala od 2950 na 2500 madžarskih kron. Cena moki št. 0 je padla na 42 kron, krušni moki pa na 34 kron. Rž se plačuje po 1700 kron, to je skoraj 600 naših kron.

(**Dober želodec imajo Italijani.**) Splošno znano je, da prenese italijanski želodec prav vse. Sedaj je to tudi uradno pripoznano. Italijanska vlada je prepovedala namreč uradni uvoz konjskega, pasjega in mačjega mesa. Srečne mačke in srečni psi v Jugoslaviji, ki so sedaj varni

pred laško nenasitljivostjo. Kakor čujemo, pošljejo mački in psi posebno zahvalno deputacijo v Rim, kateri se pridruži deputacija ptic selik, da izprosi, naj prepove laška vlada tudi pobijanje ptic selik.

(**Kako sleparijo?**) Znano je, da od bank ni nikdar mogoče dobiti natančnih podatkov, s kolikim čistim dobičkom delajo. Te dni pa se je na Dunaju vendarle pripetilo, da je morala Anglo-banka povedati do pičice natančno svoj čisti dobiček. Anglo-banko so prevzeli namreč angleški kapitalisti, katerim se je moralo razkriti vse. In tako je tudi davkarija zvedela, za koliko jo je ta banka osleparila. Po izkazih, ki jih je dala banka davkariji, je znašal njen čisti dobiček le 53 milijonov kron. Po izkazih, ki so bili predloženi angleškimi kapitalistom, pa je znašal čisti dobiček celih 1108 milijonov kron. Znat' se mora!

Književnost.

(**Dramatičnim društvom in odsekom.**) Izšla sta težko pričakovana prva dva zvezka «Nove Talije» v lični opremi z risbo na ovitku in prav priročni obliki v založbi «Zvezne tiskarne». Številna naročila in živahno povpraševanje po obeh zvezkih, še preden sta izšla, dokazujejo, kako zelo sta našim društvom «Diletantski oder» in «Lepa maska» potrebna. Prvi zvezek, M. Skrbinskih «Diletantski oder», obseza 90 strani in ima v petem poglavju šest načrtov za postavljanje kulisa, odnosno prireditve od najenostavnejše do najkompliciranije sobe na odru, kar bo našim podeželskim režiserjem zelo dobrodošlo. Pisatelj je razdelil gradivo v deset poglavij ter je posvetil osobito pažnjo predvsem vajam, režiserju in njegovemu delu, predstavi in maskiranju. Razen tega pa se je dotaknil tudi izbire iger, zasedanja ulog, oderskega jezika, aplavza in priklanja nja ter kritike in gledaliških dvoran vobče. S tem je podal izčrpen in strokovnjsko vse, kar potrebujeta podeželski oder in diletant. Cena 8 dinarjev. — Prav tako dobrodošel bo tudi drugi zvezek «Nove Talije», Emil-Navinskihova «Lepa Maska». Na 28 straneh je podal pisatelj strokovno praktična navodila za prav vsako masko. Že v prvem zvezku «Nove Talije» se obširno govori o maskiranju, drugi zvezek pa to le še izpopolnjuje v praktičnem in priročnem pogledu. Igralec naš pogleda samo v kazalo, na kateri strani so opisane oči, usta, lice, brada ali maska ljubice, pijanca, skopuha, Angleža, Zamorca — skratka igralec se vsede pred ogledalo in si napravi poteze točno po navodilih «Lepe maske», s čimer doseže res lepo masko. Tako bo tudi ta knjižica zelo olajšala posel podeželskim odrom. Cena ji je tri dinarje. Obe knjigi se naročata pri založbi «Zvezne tiskarne» v Ljubljani, Marijin trg št. 8.

Obrtnik.

Trnjeva obrtnikova pot.

Ker misli marsikak naivnež, da se cedita obrtniku samo mleko in med, če le malo iztegne roko, hočem z lastnimi izkušnjami dokazati, kako trnjeva je obrtnikova pot tudi še potem, ko je prestal težko vajensko dobo in ko je že položil pomočniški in mojstrski izpit. Res je, da ne more v zmislu obrtnega reda nihče za braniti obrtniku potem, ko je zadostil vsem zahtevam zakona, postati samostojen. Toda dočim se začne navadno pri drugih stanovih obenem s samostojnostjo blagostanje, se pričanja pri obrtniku redno šele prava trnjeva pot, kar sem moral sam le prebridko občutiti. Naj se mi ne zameri, če posvetim lastnim doživljajem nekoliko prostora. Saj ni prav nobena prijetnost obujati si neprijetne spomine, toda ker le-ti tako prepričevalno dokazujejo, kako težka je obrtnikova pot, zato naj mi bo dovoljeno, na kratko opisati svoje boje.

Mizarsko obrt sem pričel izvrševati leta 1895. s skromnimi prihranki, ki sem jih pristradal kot pomočnik. Trudil si jih je, da sem si pridobil s solidnostjo in trpežnostjo svojih izdelkov odjemalce. Po veliki potresni katastrofi, ki je zadela leta 1895. Ljubljano, je cvetela nekaj let obrt. Toda skoraj je temu sledila stagnacija v stavbnih obrti in pričela se je brezposelnost. Zategadelj sem se odločil, naseliti se v Novem mestu, čeprav tudi tu ni bilo preveč dela, ampak za silo se je vendar izhajalo.

Tedaj so se pričele graditi v novo-meškem okraju javne stavbe, ponajveč šole, in sicer tako v mestu samem kakor tudi v okolici.

Tisti čas je bil v Novem mestu okrajni glavar baron Rechbach. Iz neznanega vzroka je dobil ta gospod proti meni veliko mrznjo, čeprav sem se trudil, da bi mu izkazal kot načelniku okrajnega glavarstva vse svoje spoštovanje. Prav tisti čas se je oglašil v Novem mestu neki časnikar Pirc, ki je napadel potem v »Slovencu« barona Rechbacha. Ker sem bil jaz takrat član SLS, je bil okrajni glavar Rechbach prepričan, da ni napada nihče drugi napisal kakor ravno jaz. Zato me je pričel preganjati in mi skušal škodovati povsod, kjer je le mogel. Ob tistem času je bil v Avstriji okrajni glavar vsemogočna oseba in vsakdo si lahko predstavlja, kako je Rechbachovo sovražstvo zaleglo.

Da se izognem glavarjevemu sovražstvu, sem poizkušal dobiti delo drugje, in sicer v krškem okraju; toda ker je tudi tja sledila njegova slepa jeza, sem izgubljal zaupanje odjemalcev.

Baron Rechbach pa se ni zadovoljil le s tem, da mi je sam škodoval, kjerkoli je mogel, temveč z grožnjami in pretnjami je prisilil obenem tudi druge, da so nastopili proti

meni. Dasi so me poznali ljudje kot vestnega in dobrega obrtnika, so se vendarle ustrašili glavarjevih šikan tako, da sem ostal brez dela. Nemški Kočevarji, ki so se tej glavarjevi gonji silno čudili, so mi dejali opetovano: »Čudimo se, da Vas okrajni glavar tako preganja, kajti četudi ste Slovenec, moramo priznati, da so Vaši izdelki dobri.« Vsled tega neupravičenega glavarjevega postopanja sem napisal za »Slovenca« dopis, ki sem ga podpisal s polnim imenom. Na moj dopis okrajni glavar sicer ni reagiral, pač pa je dobil, kakor se mi je zatrejalo, od deželne vlade nos.

Kljub temu pa me je spremljalo njegovo sovražstvo ves čas tja do državnega preobrata. Ob pričetku vojne je priklopel glavarjevo sovražstvo do vrhunca. Najraje bi me bil spravil takoj v strelske järke, kar mi je tudi javno zapretil, tako da sem moral iskati zavetje pri deželnem predsedništvu, kar je baronu Rechbachu gotovo še v svežem spominu.

To glavarjevo nasprotstvo me je spravljalo v obup. Uvideval sem, da mi bo uničen obstoj. Premišljeval sem, kaj naj počnem tedaj s svojimi osmimi nedoraslimi otroki. Skoro vse moje premoženje je bilo v orodju in strojih za obrt. Obrti pa spričo glavarjevih šikan nisem mogel iz-

vrševati. Pomagati sem si moral na kakšen drug način. Zaprotil sem leta 1908. za pogrebni zavod v Novem mestu, toda moja prošnja je bila odbita. Čez pet let sem svojo prošnjo ponovil. Dosegel sem sicer, da se je vročila prošnja deželni vladi, toda rešitve nisem doživel. Uvidel sem, da je ves moj trud zaman.

Kakor utopljenec, ki se oprijemlje zadnje bilke, sem zaprosil leta 1914. za koncesijo, da bi smel v lastni hiši otvoriti kino. Dosegel sem sicer komisionelni ogled, toda koncesija je bila še daleč.

Ko je izbruhnila vojna z Italijo, sem bil vpoklican kot 48leten mož tudi jaz. Vpisan kot kmet, sem bil odposlan na Tirolsko, kjer sem moral opravljati težko in nevarno službo policijske in varnostne straže. Končno sem bil par let za nosača v gorah, visokih 2500 do 2600 metrov. Prvi dopust sem dobil po 12 mesecih. Šele po dveh letih se mi je posrečilo priti tik za fronto k svojemu poklicu. Med tem časom pa je bila podeljena drugemu prosilcu koncesija za kino v Novem mestu!

Ves obupan sem se vrnil že nad 50 let star koncem leta 1918. domov. Na poti sem se ustavil v Gorici in sklenil, se tam naseliti, kajti prepričan sem bil, da se bo pričela v tem mestu gotovo velika stavbna sezo-

na. Govoril sem v tem zmislu tudi z Goričani, ki so moj sklep toplo pozdravljali. Toda tudi pri tej svoji nameri sem imel smolo, kajti skoro je prišel Italijan in moji načrti so splavali po vodi.

Končno se je izvršil državni preobrat, sicer manj pričakovan kakor pa potreben. S preobratom pa so prišli tudi novi ljudje in vsaj napram rojakom pravičnejši. In tako se je zgodilo, da sem dobil po osmih letih koncesijo za pogrebni zavod v Novem mestu. Dasi zaslužek ni premasten, sem vendarle zadovoljen, da sem dosegel vsaj to.

Vse to naj služi v dokaz, kako trnjeva je obrtnikova pot, kar se je tako malo uvaževalo pred vojno in kar se veliko premalo uvažuje še dandanes. Skrajnji čas je, da priznamo, da je življenje vseh stanov združeno s težkočami in da je mogoče te težkoče olajšati samo, če gre stan stan na roke, kajti pomisliti je treba, da je vsak stan potreben.

Matko Malovič.

Obrtniške vesti.

(Obrtne nadaljevalne šole v Ljubljani ogrožene.) Zaradi vedno naraščajočih stroškov in premajhnega kritja proračuna so obrtne nadaljevalne šole v Ljubljani resno ogrožene. Mestna občina je šla s svojo podporo do skraj-

nosti. Gotovo je, da se tudi te šole po-državijo, toda do dne 1. decembra t. l., ko se naj otvorijo iznova, je poddržavljenje nemogoče. Toda šole so za razvoj naše obrti in industrije neobhodne, ker potrebujemo izobraženega naraščaja. Subvencije države in raznih interesovanih faktorjev pa so premajhne za nadaljnje vzdrževanje pouka. Kako pokriti primanjkljaj, ki znaša po proračunu okoli 195.000 K? V to svrhu je sklical župan dr. Perič anketo, ki so se je v velikem številu udeležili zastopniki obrtnih zadrug, denarnih zavodov in industrijskih podjetij, trgovske in industrijske zbornice, občinskega sveta, šolskega odbora in šolskih vodstev. Po obširni debati se je sklenilo, povabiti industrijsko zvezo in denarne zavode, naj se izjavijo, koliko bi mogli največ prispevati za obrtne nadaljevalne šole, nato pa sklicati ožjo anketo. Kaj pa podeželske?

(Nekoliko kapljic) prijetno dišečega Fellerjevega »Elsafluida«, pomešanega med vodo, daje najboljšo antiseptično vodo za usta in zobe. »Elsafluid« neguje kožo na glavi, je priljubljen dodatek k vodi za umivanje ter deluje prijetno pri drgnjenju hrbta, nog, rok in celotnega telesa. Dobiwa se povsod, kjer je v zalogi francosko žganje, ali pa po pošti pri E. V. Fellerju, lekarnarju v Stubici donji, Elsa-trg št. 344 (Hrvaško).

LEPOTA

kože, obraza, vrata, rok, kakor tudi lepa rast las se more doseči samo z razumno nego lepote. Tisočera priznanja so dospela iz vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

»Elsa« lilijsino mlečno milo, najboljšo blago, najfiniješe »milo lepote«; 4 kosi z zamo om in poštino 98 K.

»Elsa« obrazna pomada odstrani vsako nečistost kože, solnčne pege, zajedance, nabore itd. ter naredi kožo mehko, rožnatobelo in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštino 52 K.

»Elsa« Tanochina pomada za rast las krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prerano osivelost itd.; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštino 52 K.

Prodajalci dobe, če naroče najmanj 12 kosov enega predmeta, popust v naravi.

Razno: Lilijsino mleko 15 K; brkomaz 8 K; najfiniješe Hega-puder dr. Klugerja v velikih originalnih skatlah 30 K; najfiniješe Hega-zobni prasek v patent-skatlah 30 K; puder za gospe v vrečkah 5 K; zobni prasek: v skatlah 7 K, v vrečkah 5 K; Sachet-difflava za perilo 8 K; Schampoon za lase 5 K; rumenilo, 12 listkov 24 K; najfiniješe parfüm po 40 in 50 K; močna voda za lase 54 K. Za te razne predmete se zamot in poština posebe računata.

EVGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA donja, Elsatrg št. 344 (Hrvaško).

Mak kupujemo

po 30 K, orehe pa po 20 K kilogram. Ponudbe v zorcii in navedbo količine na »Herbo«, z. s. o. j., Zagreb, Palmotičeva 10.

Pozor! Lovorjevo listje, kitice Ruscus, lavorjasto drešnje in kubo, rožmarinove vejice, skozi vso zimo sveže in zelene, za vence in razne šopke, pošiljam po pošti po zelo nizki ceni proti povzetju ali poprejšnjemu plačilu.

N. STEFAN, Sušak, SHS.

Detelno seme in vse druge pridelke

plačuje najbolje firma SEVER & KOMP. v Ljubljani, Woltova ulica št. 12.

Zahtevajte našo tržno poročilo, ki se vam bo ob vsaki izpremembi cen brezplačno doposlalo!

Brusni les

(Schleifholz) kupuje in plačuje po 300 K m³ F. T. v Medvodah, poštno ležeče.

Trgovina z železnino
Erjavec & Turk

»pri zlati lopati«
v LJUBLJANI, Valvazorjev trg št. 7
nasproti križanske cerkve (prej Hammer schmidt-Mühleisen).

Zaloga cementa in karbida.

ŠTAMPILJE
GRAVEUR
ANT. ČERNE
LJUBLJANA
DVORNI TRG 1
Katalog franko

Prvo slovensko privatno drevesničarsko podjetje:
Drevesnica Ivan Dolinšek
v št. Ilju, pošta Velenje, priporoča

jabolčne in hruškove divjake za razsaditev v drevesnice, enoletne, jamčeno neokužene po krvavih in listnih ušcih, vzgojene iz pristnih lesnikovih pešk. Na razpolago sta za spomladansko razposiljanje še proti takojšnji naročbi: I. izbor, 50 do 80 cm visoki, 100 komadov 250 K. II. izbor, 30 do 50 cm visoki, 100 komadov 200 K. — Hruške 25 % više. Pri odjemu nad 1000 komadov 10 % ni popust. Ker primanjkuje sadnega semena, grozi prihodnje leto občutno pomanjkanje dobrih sadnih divjakov in cene bodo visoke

Žepne, stenske, nihalne, kuhinjske ure, budiljke, zlatnino in srebrnino kupite najceneje pri trvdci
Ivan Pakiž
v Ljubljani, Starl trg št. 20.

Pozor! „Ekonom“

osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani,

r. z. z. o. z.,

ima v zalogi več vagonov raznovrstnega

pralnega mila

izborne kakovosti po teh-le zelo ugodnih cenah:

K 37-50, K 35-50 in 32 K za kilogram.

Milo se nahaja v zabojih po 50 kg, oddajamo ga pa tudi manjše količine.

V zalogi imamo še to-le blago:

	kilogram po
Mast , veleprima, v sodih po 100 in 200 kg	K 81-50
Otrobe , debele	K 7-20
Otrobe , fine	K 7-—
Pšenično moko št. 0	K 19-50
Pšenično moko za kuho	K 18-50
Oves , lep, zdrav	K 9-10
Slanino , prekajeno	K 70-—
Sladkor , kristal	K 46-—
Koruzo , lepo, suho, novo	K 11-30

Vse, dokler traja zaloga.

Kmetovalci!

Blaznikova Velika Pratika za leto 1922. je izšla.

Letošnja izdaja se odlikuje po slikah iz naše domovine in je posvečena poznanju naše države. Bivša Avstrija nam je z vsemi sredstvi zapirala pogled na naše sedanje dežele, tako, da je le malo Slovencev, ki poznajo našo bogato domovino, zato si je štela »PRATIKA« v dolžnost, da s podrobnim opisom naših južnih krajev seznani svoje bralce z našo obširno domovino. — Tudi letošnja izdaja stane 5 K.

Kmetovalci! Ne pozabite, da je Blaznikova Velika Pratika Vaše najstarejše kmetско glasilo!

Pratika se dobiva skoro v vseh trgovinah; kjer bi je pa ne bilo dobiti, naj se naroči naravnost v tiskarni J. Blaznika naslednikov v Ljubljani, Breg št. 12.

I. SANDRIN
LJUBLJANA

velika zaloga vsakovrstnega

tuzemskega in inozemskega USNJA
na debelo

MESTNI TRG 6

po ceni zida

lahko vsakdo,

če proizvaja za svojo potrebo sam

cementno strešno opeko

in

stavbno kamenje

na

AMBI-strojih za strešnike

in

PAX-strojih za stavbno kamenje,

ki so znani v vseh krajih sveta in se povsod rabijo.

Proizvodi teh strojev presežajo po svoji kakovosti tudi najboljše opeko iz gline in so po ceni. Z uporabo teh strojev se dosti prihrani na transportu in lomljenju, ker se dela s strojem na stavbišču samem.

Ponudbe in obiski po naših inženjerjih brezplačni.

FERRUM, d. d.

Ciglana 20a. Zagreb. Telefon 6-83.

Menjalnica

Slovenske eskomptne banke

Telefon int. št. 3 **Ljubljana** Telefon int. št. 3

nasproti glavnega kolodvora

kupuje in prodaja devize in valute po najugodnejših dnevnih cenah, sprejema vloge na hranilne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po najugodnejših pogojih; ima poseben borzni oddelek.

Jugoslovanska Union-banka

podružnica Kranj

naznanja, da je pričela poslovati dne **21. novembra t. l.** in da sprejema vsa v bančno stroko spadajoča naročila.